

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903
Former Editor, *Manilal Gandhi*—1918-1956

It is in many ways harder to be a spectator than a participant when one's friends suffer. — Father Trevor Huddleston.

Be nice to people on your way up, because you may meet them on your way down. —Wilson Mizner.

No. 2—Vol. LV.

Friday, 18th January, 1957

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: SIX PENCE.

FOR THE DEFENCE OF CHILDREN AGAINST THE DANGER OF WAR

IN July 1955, a World Congress of Mothers for the defence of children against war, for disarmament and for friendship between the peoples, met in Lausanne. So widespread was the anxiety felt by women at the danger to their children from nuclear warfare and the armaments race, that this Congress was supported by mothers from 79 countries and more than a thousand delegates and observers took part in it.

At its conclusion, the Congress decided to bring into being a Permanent International Committee of Mothers which would carry on the work of the Congress and implement its decisions.

This committee met in Lausanne last year and, reaffirming the will and aspirations of all mothers, unanimously adopted the following declaration:

All mothers, all women, know from experience what terrible sufferings war brings to their families; misery, poverty, the destruction of homes and of millions of promising lives. In the course of the last war, some 40 million children were made orphans.

Today, although the cause of peace has made some progress, the peril of war still threatens the world. Our children are exposed to even more frightful dangers because of the weapons of mass destruction. Nuclear warfare threatens even the unborn child and the future of the race. This

warfare, with the weapons that are even now being constructed and perfected, and on which military strategy is based, could lead to the destruction of humanity.

As mothers, we have the duty to demand the end of this threat and we have the right to be heard. Our first responsibility is the defence of human life.

By their work in field and factory, in professional life and in the care of the family, women contribute their full share to the creation of wealth and will no longer endure the squandering of that wealth on armaments and war preparations. Military budgets, amounting in some cases to as much as two thirds of national expenditure, starve health, housing and education. Increased taxation causes a rise in the cost of living and lowers the family standards of life.

The wealth and energies of the peoples of the world, were it not for preparations for war, could be set free to feed the hungry, to build

homes for our families, to increase and enrich the education of our children; to enable industry, science and art to be used for peaceful purposes and to make possible a life of happiness for all.

War endangers not only the body but the mind of every individual in the

society that prepares for it. Children's minds are warped by fear and hatred, through corrupting literature, through programmes of violence in cinema, radio and television.

We are determined that this pollution of young minds by the glorification
(Continued on page 21)

LOUW ACCUSES BRITISH BODIES OF INSULT TO S.A. COURTS

THE South African Minister of External Affairs, Mr. Louw, in a letter published in 'The Times' protests against a "calculated insult to our courts of Justice."

He was commenting on the decision of three British organizations to send Mr. Gerald Gardiner, Q.C. to "keep a watch on South African courts of justice and to act as a guardian of civil liberties."

Mr. Gardiner's mission was in connection with the treason inquiry in Johannesburg.

Mr. Louw wrote: "In Friday's issue of 'The Times,' under the headline 'Civil Liberties in South Africa,' you published statements by Canon Collins and Mr. Gerald Gardiner, Q.C. on the arrest and trial of a number of persons in South Africa, who are accused of subversive acti-

vities against the safety of the State.

Three Organizations

"Mr. Gardiner was hastily sent to South Africa on behalf of three British organizations, namely, "Christian Action, the Bar Council and an organization which calls itself "Justice" and which represents the three main political parties. (One wonders why the British Communist Party was excluded. After all, this party is taking a particularly keen interest in the happenings in South Africa).

"The purpose of Mr. Gardiner's mission was to keep a watch on the South
(Continued on page 16)

INDIAN OPINION

FRIDAY, 18TH JANUARY, 1957

Britain's Change Of Government

THE announcement last week that Sir Anthony Eden had resigned from the position of being Britain's Prime Minister and had been succeeded by Mr. Harold Macmillan does not mean that the world should necessarily look forward to a change in British policy on matters like Egypt, Cyprus, the Middle East, Malaya and Kenya.

It only means that control of the Conservative Party has shifted from one section of the Party to another. One noteworthy thing is that it is, for our purposes, a shift of limited importance. Its real significance lies in the fact that it is an attempt to placate the Americans.

Strained Relations

Since the Suez crisis Anglo-British relations have been strained to dangerous limits. But Britain cannot afford to offend America beyond a certain point. As long as Eden remained head of the British Government there could never be any real hope that Anglo-American relations could be improved to desirable proportions.

Britain's eagerness to please America has a special significance for us in this part of the world. If American pressure can have the effect of unseating a British Prime Minister it seems clear that American influence can be used in other directions as well. At the moment the Conservatives are messing up the relations between the White and the non-White world. The Anglo-French invasion of Egypt and Britain's activities in the Yemen have not only offended non-White opinion in Asia and Africa, they have deepened the suspicions which the non-White world has of Western intentions. While these suspicions remain America cannot hope to see the non-White world accept her professions of goodwill and friendship with that degree of warmth necessary for real understanding by the Asians and the Africans of America's real intentions.

UN Stalemate

What does all this mean for us in this part of the world? It means, among other things, that America should use her truly tremendous prestige in endeavours to find a way out of the stalemate in the United Nation's approach to South Africa's race problem. Up to now America has sat on the fence in obvious efforts to avoid antagonising her South African neo-Nazi friends, British, French and Belgian imperialists. The

time has come for us to make it quite clear to America that she should choose her friends.

If she continues to sit on the fence on South Africa's race problem, just because Americans have invested millions in South Africa, we should make it quite clear that we do not regard that neutrality as a friendly act. Against the background of race oppression to which the non-White peoples are subjected, American investments in this country are an investment in the oppression and humiliation of the man of colour. It is absurd to expect us to regard as friends those who have a vested interest in our ruin.

The Nazis Too

The South African Government argues that the race problem is a domestic matter. The Nazis used the same argument to justify their murder of millions of innocent Jews. And the men of apartheid are the spiritual successors to the Nazis. Their doctrine of apartheid has some of the most offensive features which made Nazism the horrible creed that it was. The belief in race as the main determinant of a people's destiny is a cardinal principle of Afrikaner Nationalist philosophy.

From this naturally issues that corruption of the mind and the soul which can make South African medical doctors; which can, in other words, make scientists decide in all solemnity that there is such a thing as racial blood! In our hospitals to-day White blood is kept in different vessels with distinctive markings to show that it is the pure blood of pure White people!

America Understands

It is hardly surprising that a people whose mind and soul have been corrupted to these extremes have farm gaols (a form of slavery) and have places like Frenchdale all over the country where they lock up without trial the political enemies of their regime. These things were started at Belsen, Dachau and elsewhere. They are now part and parcel of South African national life. And when men who love freedom attack them the world is told that America has begun to understand Strijdom's policies.

We can understand why it is so difficult for the Conservatives to be horrified by the racial excess in South Africa. They are murdering innocent men and women in Cyprus; people whose sole crime is that they want for themselves that freedom which the British enjoy. We can understand why, at the United Nations, the British Government either votes with the oppressors of their fellowmen or sits on the fence in a form of neutrality which is benevolently disposed towards those who oppress their fellowmen. But we cannot understand how America does the latter, except perhaps on the cynical assumption that in American eyes gold is far more important than the being of an African or Indian.

Sabra And Indians—I

THE last two papers of Sabra's 1956 January conference were solely concerned with the Indians of South Africa. Neither was subsequently published as a "Fact Paper." Whether this has any significance or not I cannot say authoritatively. But I have my suspicions. Extra-Union readers of the State Information Officer's fortnightly "Digest of South African Affairs", even after being "softened up" by the earlier papers of Dr. Geyer, Mr. van Heerden and Prof. J. P. Bruwer, might well view with astonishment what Mr. Theo Gerdener and Dr. P. J. Meyer had to offer them. For these two make no bones about their attitude. They are die-hard baasskappers, ruthless segregationists (I am choosing my words advisedly) and bitterly hostile to our Indians.

By

C. W. M. GELL

Mr. Theo Gerdener is Nationalist M.P.C. for Dundee in northern Natal. As the title of his paper — "The Socio-Economic Position of the Indian"—implies, he has decked his tirade out in the trappings of scientific objectivity. But the disguise is transparent. His alleged respect for statistics and factual research is not even skin-deep. Mr. Gerdener has a thesis to propound and all his "facts" subserve to that end. Whatever the art or science of "socio-economics" may be, this paper does it no credit. It "out-Tomlinsons" Professor Tomlinson's heavily loaded report in the blatant marshalling of "evidence" to "Prove" a pre-determined hypothesis.

Having thus declared my extremely critical approach to discussing Mr. Gerdener's paper, I ought to allow that he does admit that statistical data is inadequate and that more research is required. This does not, however, prevent him grossly misusing such facts as are available. And he seldom, if ever, acknowledges the source from which his figures are derived.

After baldly stating the unverifiable (and most improbable) conclusion that "by the turn of the century many (of the freed Indians) had built up small fortunes," Mr. Gerdecoer set out the table of Indian incomes published by the State Information Office in 1947. From the wording of his explanatory paragraph it is

clear that he has lifted this from Mr. C. A. Wood's "The Indian Community of Natal" (Natal Regional Survey Vol. IX). The table (as quoted by Mr. Gerdener) reads:

	Natal.	Transvaal
Under £200 p.a.	46,566	5,731
Between £200 and £350	4,807	2,939
" " £350 " £600	1,116	1,033
" " £600 " £800	172	246
" " £800 " £1,000	124	155
" " £1,000 " £2,000	215	256
" " £2,000 " £3,000	46	50
" " £3,000 " £4,000	17	17
" " £4,000 " £5,000	10	4
£5,000 and over	7	13
Unclassified	3,805	577

Mr. Gerdener's comment then runs:—"from these figures the following conclusions can be made:—

"Firstly, that a fair proportion of Indians in South Africa are earning good money; secondly, that a smaller proportion may be classified as rich, and thirdly, that there are more of the very rich living in the Transvaal than in Natal, despite the fact that there are six Indians in Natal as against one in the Transvaal,"

This is a very fair example of Mr. Gerdener's "analytical" method. "A fair proportion are earning good money?" Of course, we do not know what Mr. Gerdener thinks is "good money" nor what constitutes a "fair proportion." But the figures show that 46,500 Indians out of 53,000 wage earners in Natal (or 90 per cent) earn less than £200 p.a. And Mr. Gerdener has, by lumping four separate categories together, concealed an even more telling revelation of poverty. Both the State Information Office and Mr. Wood quoted separate figures for the income groups under £50 £50-99, £100-149 and £150-199. These showed that 13,000 (or 25 per cent) of Natal Indian wage earners had less than £50 p.a., 17,000 (or 34 per cent) between £50 and £100 and 11,000 (or 19 per cent) between £100 and £150. I doubt if many other countries in the world would allow Mr. Gerdener's first "conclusion" from these figures to go

unchallenged. And one has to remember that (another fact omitted from Mr. Gerdener's table, but not from his sources) each wage earner had four non-earning dependents, so that to get the average *per capita* income one must divide these figures by five.

This throws the gravest doubt on Mr. Gerdener's subsequent, confident assertion that "the above figures substantiate (the commonly accepted belief that the average Indian has a much greater income than the average African or Coloured person." With 59 per cent of the Natal Indians earning less than £100 and 90 per cent earning below £200, the "average Indian" comes out around the £100 mark (or

£20 *per capita*). This is remarkably close to the Natal University figure for 1917 of £21 per head for Durban Indian workers, contrasting with £21 also for Durban African workers and £33 for Coloureds. Of course, rural Africans throughout the Union and rural Coloureds in the Cape may well earn little more than half these princely incomes. But at least the average Indian is a lot nearer to his fellow non-whites than Mr. Gerdener believes. And we may whole-heartedly endorse his further conclusion that "it can safely be said that the average earning capacity of the majority of Indians is still below (*sic*) the average European level, in spite of obvious exceptions." Since the average European S.A. level in 1947 (also despite obvious exceptions) was around £250 *per capita*, this is certainly an understatement of the obvious.

(To be continued)

'No Guilty Feeling By Africans'

Discrimination Blamed For Law-Breaking

Johannesburg, Friday 11

MUCH of the disrespect for law among Africans has its roots in the discriminatory codes of law in towns and cities, said Dr. Ellen Hellman, one of the Union's outstanding experts on the urban Bantu, in an interview.

On the one hand there was the system of law which applied to all races—for instance, that relating to theft, assault and so on, and on the other hand there were the laws which applied only to Africans—such as pass laws and location regulations.

"When an African falls foul of laws such as these, there is no feeling of guilt or penitence," said Dr. Hellman. "There is only regret at the bad luck in being caught.

"Here you have the beginning of disrespect of law and there is the danger that this will become the attitude towards all laws."

Another contributory factor was the absence of social norms among the Africans in the townships.

The African urban population is a community in transition, passing from country environment to town conditions and from tribal subsistence to western industrial culture. Whenever you have periods of transition such as these you have periods of disloca-

tion of social life. You found the same thing in England during the industrial revolution—a period of easy resort to violence with loss of security for person and property."

In Johannesburg, said Dr. Hellman, the position was worse because the African was not regarded by the authorities as a person "belonging" to the towns.

"You have a fluctuating population with a lack of adequate housing and all the other adverse conditions that are well known, and thus an effective and established public opinion hardly exists among the Africans. — [Natal Daily News.]

INDIAN CULTURE

All the living Faiths of Mankind had their origin in Asia: Confucianism and Taoism in China; Hinduism, Buddhism, Jainism and Sikhism in India; Zoroastrianism in Iraq; Judaism and Christianity in Palestine and Islam in Arabia. The religions adopted by the Western people are all derived from Asia. Indian Culture has influenced a large part of Asia's thought and art and affected other parts of the world also.

—S. Radhakrishnan

Louw Accuses British Bodies Of Insult To S.A. Courts

(Continued from front page)

African courts of justice and to act as a guardian of civil liberties.

"At the outset I wish to protest against this calculated insult to our magistrates and judges.

"In South Africa the standards of justice and equity maintained by the courts have always been of the highest—as high as in any British court of law, and higher than in some countries that pose as the guardians of civil liberties and of fundamental human rights,

Why Pick On S.A.?

"In view of the action taken by the three abovementioned bodies, I presume that observers will immediately be sent also to Northern Ireland and to British Malaya, where, according to Press reports, steps were taken last week which would appear to constitute an interference with civil liberties—as seen by these self-appointed guardians of such liberties. Why pick on South Africa?

"Ever since the arrests took place, British newspapers have published a large number of news dispatches loaded with comment, which grossly contravened the *sub judice* rule a rule which is apparently far more strictly observed in South Africa than in the United Kingdom.

"In fact, after reading these dispatches, and also some of the editorial comment in British papers, I am wondering whether the *sub judice* principle is known in England.

Internal Affairs

"To return to the sending of observers to South Africa for the purpose of watching the trial on behalf of the churches, the Bar Council and 'the three main political parties,' may I ask what business it is of these bodies to concern themselves with the internal affairs of a sovereign independent State.

"If this impudent interference in our internal affairs is sought to be justified (as had been suggested) by the fact that South Africa is a member of the Commonwealth, then the sooner we get out of the Commonwealth, the better.

'Campaign Of Hate'

and individuals is not so much due to concern about civil liberties, as it is a manifestation of the campaign of hate that has been conducted against South Africa for the past eight years by a section of the British Press, by the Communists and Socialists and also by individuals like Canon Collins, Father Huddleston and the Rev. Michael Scott.

"This campaign of ill-will towards the Government and European population of South Africa is the more surprising in view of the goodwill shown to Britain during the past eight years.

"Valuable financial assistance was rendered during Britain's time of financial stress—particularly during the time when the Socialist Government was in power.

"Mr. Butler has publicly acknowledged this, and I was also personally thanked by Mr. Gaitskell when he was in charge of the financial negotiations.

"The present Government of the Union has given such generous support to the British export trade that South Africa is today Britain's second-best customer in the world.

"British motor manufacturers can testify to the assistance given in the matter of import quotas.

"And during these days, the South African Government is doing everything in its power to facilitate and to expedite the servicing of British ship which are being re-routed round the Cape of Good Hope.

"The money earned by no means compensates for the dislocation of our harbours, the strain on our railways and the adverse effects on certain aspects of South Africa's economy, such as a rise in the costs of food-stuffs to the local consumer.

"The Union's harbour and railway authorities will be thankful when the Suez Canal is cleared.

"I conclude by once again protesting against the calculated insult to our courts of justice. Civil liberties and the administration of justice are safe in their hands.

Misled

public is being misled by the one-sided and prejudiced reports appearing in their newspapers.

"This applies also to Mr. Gerald Gardiner's account of what happened when at least 4,000 persons (mostly African) staged a rowdy and provocative demonstration outside the building where the trial is being held. His account is a travesty of the truth."

Lawyers In Britain Reply To Mr. Louw

THE chairmen of three organisations included among those which sponsored the visit of Mr. Gerald Gardiner, Q.C., to observe the preliminary proceedings of the inquiry into the treason allegations in South Africa have written to "The Times" (London) in reply to the letter by the Union's Minister of External Affairs, Mr. Louw.

They are Mr. Arthur Comyns Carr, chairman of the Association of Liberal Lawyers; Mr. Geoffrey de Freitas, chairman of the Society of Labour Lawyers, and Mr. J. E. S. Simon, chairman of the Inns of Court Conservative and Unionist Society.

Their letter reads:

Mr. Eric Louw is mistaken in thinking that we were inspired by ill will towards his country.

Our sole preoccupations were with the administration of law and that we should be fully and correctly apprised of the facts by a colleague in whose judgment and discretion we had confidence.

Cannot Remain Indifferent

The main activities of our societies are domestic, where indeed we generally oppose each other.

But we cannot remain indifferent to legal events abroad where fundamental principles of justice are concerned any more than our predecessors could in relation to the trials at, say, Rennes, Moscow, Scottsbrough (sic) or Nuremberg.

More recently an English lawyer attended the Polish trials; and we attempted but failed to secure observation of the current trials in Hungary, the Kadar Government feeling no doubt that they did not bear inspection.

We ourselves would welcome, not resent, similar interest by foreign lawyers in the administration of justice in this country, as again, for example, our

As Lord Chief Justice Russe of Killowen wrote to Queen Victoria on his return from observing the proceedings of the Dreyfus trial and referring to complaints similar to those made by Mr. Louw:

"France has not yet realised that every great drama, whether in a court of justice or elsewhere, is now played before the whole world as an audience and is therefore subject to the criticism of the whole world...it is quite impossible to treat as a purely domestic concern any question which, like this one, appears to touch the very foundations of justice."

From Holland

Mr. Norman S. Marsh, secretary-general of the International Commission of Jurists, writes from The Hague:

This visit of Mr. Gerald Gardiner to South Africa was supported also by the International Commission of Jurists with its headquarters at The Hague.

The concern of the commission in the South African situation in general, and in the inquiries now taking place in Johannesburg in particular, neither arises from a desire gratuitously to "insult" the administration of justice in South Africa nor is it based on "one-sided and prejudiced reports" of the position in that country.

Lawyers in many countries, however, cannot be indifferent to the interpretation and application of laws which:

Three Points

- (1) By the generality of their definitions may endanger the certainty of the criminal law;
- (2) By the distinctions which they seek to establish between the treatment of different racial categories appear out of harmony with the political and moral idea of equality underlying and inspiring the conception of the rule of law;
- (3) By the wide discretion which they give to the executive may reduce control by the courts and by Parliament and thus, in the long run, weaken the legal framework of a free society.

Lord Winster cites two cases which attracted his attention when he was in South Africa in October 1954.

Both concerned the beating

"South Africa's Policy Of Apartheid—Unacceptable"

VI—The Increasing Bitterness And Growing Resistance

THE Government took strong counter measures. A few laws were passed which made it possible to lay the heaviest penalties—many years of imprisonment and cuts—on those who broke the apartheid laws. Consequently it was impossible to make the campaign permanent. One of the results was that the non-Whites became aware of their potential strength and that the Whites discovered what was going on among the non-Whites. Among the Whites it strengthened the fear, among the non-Whites the hope. At the same time it proved how dangerous such mass movements are. In East London and Port Elizabeth it resulted in violent outbursts. Although the resistance movement cannot be held responsible for these—the leaders expressed their unreserved disapproval it is clear that the emotional atmosphere which exploded into these riots was partly the result of the mass meetings of the resistance movement.

The resistance campaign was preceded by an instruction campaign. Volunteers were taught the history of the Congress movement. They were taught the contents of the apartheid laws and some skill in non-violent resistance. The latter was obviously not so simple. The method of Gandhi cannot simply be acquired. A tremendous spiritual training is needed to keep a massive resistance campaign free from violence until the end especially when the people of the resistance are exposed to all possible provocation. The technique of passive resistance requires more self control than most Africans are capable of.

At the moment the African National Congress, the Indian Congress, the Coloured People's Organisation and the Congress of Democrats work together. The latter is an organisation of White leftist elements. In 1955 the "Congress of the People" was held, a mass meeting for freedom.

With Dr. Ellen Hellman one can only regret the fact that the resistance movement has so far only been negative and lacks a positive and constructive programme.

The opposition of the Coloureds is organised in the recently established Coloured Peoples

Organisation.

The bitterness among the Coloureds is probably greater than among the Africans. With regard to them the policy of apartheid is indefensible. Concerning the Africans one can still speak of a difference in language and development, of the tribal differences and the Reserves. The Coloureds have no tribal context. They do not live in Reserves. Their languages are those of the Whites: Afrikaans and English. They belong wholly to the European community. The only difference is their colour and even that is saying too much. In many cases it is only a difference in shade.

By

Dr. J. J. BUSKES

(Continued from last week)

Brookes tells that it can happen that a Coloured is sent away from both the counter for the Whites and that of the non-Whites in the Post Office at Cape Town on account of his colour and that the one child of a family is sent to a school for Whites on account of his colour and the other to a school for Coloureds.

In 1952 a Cape Town harrister, Gerald Gordon published a book: "Let The Day Perish." The title is from the book of Job, Chapter 3.

This bitter complaint is in the book of Gordon the complaint of the Coloured who is not regarded as a coloured because he can pass for a White. He has denied his family, changed his name and risen in White society.

A competitor visits him one evening. They start a fierce quarrel. The competitor attacks the Coloured. He defends himself. In the fight the former is killed. The only witness is the brother of the Coloured who on that very evening—after many years—visited him. Now he is confronted by a tragic alternative. Without a witness he will certainly be condemned to death. If he lets his brother witness there will be a social death penalty because then it will be revealed that he is a Coloured. The court acquits him of the murder charge but society finds him guilty: he is

a Coloured. There is only one way out for him: suicide!

Let no one maintain, says Brookes, that this is an impossibly tragic picture, let one remember that a few years ago a young Coloured of sixteen years hung himself up. His brothers were all white enough to go to a European school. He alone was not admitted on account of his colour.

South Africa's only gift to him was an inferiority complex. Should one's blood not boil when hearing of such things? It is the borderline cases which are hit most and there are many of them. In order to advance they must lie and cheat and deny their closest relations. A small thing can spoil everything. As a result of a freak of nature a Coloured who is White enough to become part of European society can have children who in turn are complete Coloureds and are yet registered as Whites, while Coloureds who are complete Coloureds can have white children who remain Coloureds for the rest of their life. No thought is given to the amount of destruction wrought in the life of many by all this.

In Johannesburg there are 30,000 Coloureds. The Government is not very taken up with this. In 1955 all these Coloureds had to be screened. Quite a number were scratched from the Coloured list and put on that of the Africans. Woolly hair is an indication that a Coloured is not a real Coloured. The criteria are applied quite arbitrarily. Of two brothers one is put on the Coloured—the other on the African—list. The latter means degradation for the whole of life.

Nothing can convince me, says Brookes, that all this is right in the eyes of God. One can rather be thrown into the sea with a millstone than to co-operate in this inhumanity even by remaining silent.

One evening I sat in a house in the Coloured section of Cape Town. There were fifteen Coloured intellectuals. They told me of the injustice done to them. They were all convinced Christians. The conversation was calm and objective. Late in the evening a woman who had remained silent up till then spoke. She was the mother of a family. She

said, and tears came to her eyes: "The only prayer we pray is: Lord, how long? Strydom will not rob me of my faith but I fear for my children. They say: if God is the God of the Whites only then we will rather have no God than such a God." That night I did not sleep.

At Port Elizabeth I visited a minister of the Coloured Church. It is planned to move all Coloureds, who up till now have lived all over the place—often they have their own homes,—to a certain district. Apartheid above all! The minister told me that he warned his congregation against hate and bitterness, but that he himself experiences the greatest trouble not to hate and become bitter.

Is it strange that the spirit of resistance is becoming stronger among the Coloureds?

Is it strange that many participated in the passive resistance movement in 1952?

He who sows the wind will reap a whirlwind.

The resistance of the Indians was started years ago by Gandhi who lived and worked in South Africa from 1893 to 1914. During these years he led and organised the resistance of the Indians against discrimination and apartheid. Often he was sentenced to imprisonment. He founded an organisation of volunteers who were determined to wage the struggle for right and freedom with non-violent means. They were called the Satyagrahi. Satyagrahi means: power of truth. It was a small group but their devotion and discipline was unlimited.

In the neighbourhood of Durban—in the midst of the sugar plantations—Gandhi in 1904 established the settlement: Phoenix.

There his weekly 'Indian Opinion' is printed and published. For the fighters in Transvaal he established the Tolstoy Farm in the vicinity of Johannesburg.

The strike of more than 50,000 miners and the march of some thousands from Natal to Transvaal still lives in the memory. Those were highlights of the resistance. In the resistance Gandhi stuck to his two great principles: satyagraha and ahimsa, power of truth and power of love. He gained a lot for the Indians although they are still without political rights.

(To be continued)

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones?

Surely a **NEW INDIA PROTECTION POLICY**,
the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:

Rustomjee (Pty.) Ltd.

140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.

NEW NYLON SAREE MATERIALS

— JUST ARRIVED —

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd.	Real Benares and Jarl Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.
Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.	Georgette Jarl Work Sarees All colours. £4-10-0
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.	Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0
Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.	CHILDREN'S SCHOOL WEAR Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.
Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.	CHAMPALS! Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair
Coloured Georgettes 45" 3/11 yd.	Also Leather 8/6 & 10/6 pair
BLOUSES Printed Georgette and Bemberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.	

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET,

JOHANNESBURG.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala due 30th Jan. 1957. Sailing 4th Feb. 1957.
For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow
Fever inoculation requirements and obtain certificates from their
nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from
private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food	£92-0-0
Second " " " "	£60-15-0
Third Class Bunk	£31-10-0
Muslim Special Food	£11-10-0
Ordinary Food	£4-18-0
Hindu Special Food	£10-3-0
Ordinary Food	£4-6-0

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by com-
munication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.
390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

Kenya Governor Opens Indian Trade Exhibition

"Indo-East African Commerce Should Rapidly Increase"

OPENING the Indian Government Trade Exhibition in Nairobi recently, the Governor of Kenya, Sir Evelyn Baring said he hoped trade between India and East Africa, particularly Kenya, would greatly increase in the years to come.

The Governor pointed out that Indo-East African commerce had stood the test of time from the days of the dhows to the present day of modern transportation. It had thrived principally through the exchange of Indian textiles and jute manufactures for East African cotton. However, with the increased standard of living in both countries the volume of trade between them would expand.

Requesting the Governor to declare the exhibition open, the Commissioner of India, Mr. Prem Krishna said Sir Evelyn's connections with India in his career were well known and his sympathy for India was shown by the encouragement he had given by agreeing to open the exhibition.

The highlight of the function was a colourful costume parade depicting the dress of different parts of India which were explained by a commentator.

The exhibition, the largest

yet organised by the Indian Government in East Africa, and first in Nairobi, is displaying a comprehensive selection of goods. A model modern office room presents smart stainless steel furniture, index card and filing cabinets, a safe, cupboards, a typewriter and is cooled by an air conditioning unit. Attached is a secretariat office. More steel furniture is displayed in an adjacent stall. A complete surgery with operating table and apparatus is set up in another part of the exhibition.

Bicycles and sewing machines, electric fans (one of which was presented to Sir Evelyn) and water coolers, plastic goods, sports equipment, leather products like shoes, suit cases, air travel bags, and food products are displayed.

The beautiful arts of ivory carving, woodwork, leather work, inlay work are represented by vases, hand bags and decoration pieces of various attractive kinds.

Textiles, both handwoven silk and machine made cotton and rayon are, of course, given the pride of place and many ideas of dress designing can be gathered by a visit to their excellent display.

contains much of the latter's epitaph. He was the epitome of the detribalised African cockney, showing beneath his insouciance the broader outlook of a man who had travelled to England and Egypt in the war and the broad humanity and tolerance of a race which cannot afford to be intolerant."

Henry, said Sampson, "with his gay charm, his massive courage (Mr. Drum of the Bethal

componnds and the Johannesburg Fort) his fits of wild excess and remorse was all African." Maybe he was. He was also all journalist. A man above race in his professional enthusiasm and competence. A "cheeky kaffir," yes! But we shall be poorer without him, as we lift our glasses in a last salute to his brave and unquenchable spirit.

C. W. M. G.

Young Dane Rejects Military Conscription

A DANISH secondary school teacher, Laurits Larsen, has sent the following letter to the call-up authorities in Aarhus:

"Herewith I am returning call-up papers for the Oksboll (alternative service) camp. I cannot comply. It cannot be in the interests of the community for me and others to spend 22 months doing valueless work in a camp for conscientious objectors at a time when there is urgent need for teachers.

"All over the country there are many schools needing teachers, and at the school where I work it has been found impossible to secure anyone to take my place.

"This is not, however, to be regarded as an application for further postponement of calling-up. I oppose on principle the State's right to deprive human beings of their personal freedom for shorter or longer period so long as it is not a question of crimes against their fellow citizens.

"It is for me and not the State to judge how I can do most for the community. Those people who think that military forces can benefit the country must themselves join up, and not demand that others should serve.

"In matters involving a larger aim those who want an effort to be made must themselves report for duty.

"Human beings are endowed with a free will to choose between good and bad. The State must not contest this freedom by demanding that people should do wrong. When CO's have to serve longer than ordinary soldiers pressure is being put on their conscience.

"They are being pushed into doing that which they believe to be wrong. Many of them succumb to this pressure. They have not been able to exercise

"This in brief is my view of the matter, and I intend to act accordingly."

Centenary Of Freedom Struggle

THE Central National Committee for celebration of the 100th anniversary of India's first struggle for freedom, at its first meeting in New Delhi, decided that celebrations should be held on August 15 and 16, 1957, throughout the country.

The programme is to include flag salutation, dance drama and music concerts, festivals of national games and illuminations.

The committee decided that a memorial column to the Rani of Jhansi may be put up at the place where she fought and died. The committee also accepted for consideration the suggestion to build later an All-India memorial to all those who fought and fell in the fight for freedom from 1857 to 1957. The postal department will issue special stamps which will have symbolic significance without reference to any personalities.

The committee was presided over by Dr. S. Radhakrishnan, who is chairman of the committee, and was attended by Prime Minister Nehru.

Farewell To A Journalist

WITH the death of Henry Nxumalo South Africa has lost one of her most distinguished journalists. Assistant Editor of "Drum" and news editor of the "Golden City Post," he was widely known to Africans on the Reef and elsewhere. But he deserved, and partly obtained, a wider public.

I first met him after the notorious Snyman case in Rustenburg. Snyman, father and son, were tried for flogging an African convict labourer to death on their farm but the jury found them guilty only of simple assault. What emerged at the trial and other things I heard made me suggest to the editor of "Drum," that there was an exposure story about farm labour conditions in the district. So Tony Sampson came down, bringing Henry with him to talk things over.

I saw Henry again, both before and after he served four days on Snyman's farm. What he found there and in the district around was later reported in "Drum"—at least, some of it. Much of it might have been libellous or defamatory. But out of these meetings grew my respect for a very gay and gallant man, who in the highest tradition of his profession, undertook dangerous and painful assignments in order to report at first-hand. "An admirable example of the method of participant observation," said a lecturer in sociology when a battered Henry returned from "Harmonie" farm with the police after him for absconding. "Whatever it was, it was hell," said Henry.

Anthony Sampson's admirable book, which he says should have been written by Henry,

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts.

Johannesburg Telephone 35-7034.

Latest Records

	Records	£2	1s.	3d.
Azad	5		1	13 0
Anlad	4		1	13 0
Baap Re Baap	4		1	13 0
Baaz	4		1	13 0
Chakradaree	6		2	9 6
Dile Nadan	5		2	1 3
Hala Gula	5		2	1 3
Jagrati	3		1	1 9
Lal Pari	3		1	4 9
Kismet Ka Kbel	4		1	4 9
Milap	4		1	13 0
Mustani	5		2	1 3
Musafir Khana	6		2	9 6
Nagin	6		2	9 6
Shree 420	5		2	1 3
Society	5		2	1 3
Udan Katola	6		2	9 6
Vaohan	4		1	13 0
Yasmin	5		2	1 3

Union—Packing charge 2/6 and
Rhodesia 7/6 Extra.

BHARAT

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street, Phone: 26070.

DURBAN.

FOR...
RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT...

**STANDARD
PRINTING PRESS**

GENERAL PRINTERS

AND

RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

JUST OUT

JUST OUT

Saint Mira

By T. L. VASWANI

Though the name of Mira is a household word among Indians and her songs are sung everyday in a thousand shrines and a million homes, very little is known of her life beyond the fact that she renounced the joys and comforts of a palace for the hardships of the life of a wanderer in quest of Sri Krishna.

In words at once vivid and soul-stirring, the author of this beautiful volume portrays the inner spiritual experiences of Mira, her suffering and search, the purity of her character and her undimmed heroism and courage.

BEAUTIFUL GET-UP — LIBRARY BINDING
A Book You Must Buy For Yourself And Also
Present To Your Friends.

TEN SHILLINGS PER COPY

Other recent books by Sri T. L. Vaswani which
will interest you:

KRISHNA: Stories and Parables	5s.	6d.
GITA: Meditations	10s	6d.
A Prophet of the People	5s.	6d.
In the footsteps of the Buddha	2s.	6d

Send your order with proper remittance to:

H. P. VASWANI,
91 BHULABHAI DEGAL ROAD,
BOMBAY, INDIA.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29388.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

—GO. LTD.—

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNE

Treason Case Will Be Fought When Possible During Inquiry Stage

By LEWIS SOWDEN

COUNSEL for defence appearing in the treason inquiry at Johannesburg Drill Hall have indicated that they will fight the case as far as possible during the preparatory examination, and do not wait until the prosecutor has formally drawn up his charges.

Mr. V. C. Berrange, who is appearing for many of the 156 suspects, took the unusual course of outlining his defence, just as the prosecutor had outlined his allegations.

So far the hearing has occupied six days, is now in the "document" stage, during which papers seized at various police raids are being formally placed before the court for incorporation in the record.

As each document is produced, its contents are indicated by the prosecutor, and while these formalities drag along, the atmosphere in court is relaxed.

Meanwhile outside in the street 500 police are on duty. Their cordon embraces six city blocks.

Defence Points

The main points outlined by Mr. Berrange for the defence are:

The defence will repudiate any suggestion that the Freedom Charter is treasonable. It will contend that the ideas of the Freedom Charter are shared by the overwhelming majority of citizens, though they may be repugnant in the present Government.

It has at no time been the aim

of the so-called Liberation Movement to bring about changes in the government by subversive or violent means.

No assistance was sought from abroad to bring about such changes; allegations to this effect were deduced from quotations torn from their context.

If certain of the accused have visited "Iron Curtain" countries, they have also visited countries in Western Europe.

"It has not yet become a crime to visit such countries," says the defence.

"The accused are the victims of political kite-flying on the part of those responsible for these prosecutions...to ascertain how far they can go in their endeavours to stifle free speech.

"The security police set out deliberately to create a fantastic atmosphere of treason round everything the accused have worked for.

"The defence will therefore contend that this case is a political plot of the type which characterised the period of the Inquisition and the Reichstag Fire Trial. We believe that this trial will be answered in the right way by history."

really help," he told me wearily. "I can't take anything to her—I can't even see her—because I'm not allowed out of the municipal area."

Behind him in the queue for help was a plump, jolly man from the Cape, an ex-trade union official. His income, which has stopped since the inquiry began, was £72 a month. Now he is looking for odd jobs as a handyman during week-ends.

Misses Children

"Not that I am really worried about money," he told with an anxious smile. "They won't let my family starve. But I have four children who are very attached to me. They think I'm in hospital now and keep asking why they can't come and see me if I'm sick."

Children, in fact, are about the most worrying by-product of the

mass arrests.

"It's just too difficult for words," Mrs. Dorothy Shanley, a Durban nursery-school teacher, said. Her three young children were shocked and frightened when their parents were both arrested at 5 a.m. a few weeks back.

She said: "At present my children are in Johannesburg with us, but if we can raise the face we'd like to send them back to school in Durban next week.

"Unfortunately, we have no family, so we have prevailed on the kindness of friends, who will look after them while we are away."

Mrs. Yeta Barenblad and Mrs. Sonia Bunting have also had to make arrangements for their children, and to maintain under the strange conditions in which they must live, a kind of stability in their family life.—'Sunday Times.'

For The Defence Of Children Against The Danger Of War

(Continued from front page)

of war shall cease. We want our children to be educated in the principles of truth, love and justice and that those who have the responsibility of their education in the school and in the family shall receive due honour, respect and reward.

We declare that we see no barriers to friendship and understanding between all peoples of the world. To us they are all one family and the world a home in which all have the right to live in peace.

We are convinced that all disputes can be solved by negotiation in a spirit of friendship and co-operation.

We mothers call upon all statesmen and all peoples of the world to observe the spirit of the United Nations Charter, to abolish all military pacts which threaten peace, and to renounce the instrument of war as a means of settling disputes.

We demand general, progressive, substantial and simultaneous disarmament, essential to remove the immediate danger of war.

We demand, pending the prohibition of atomic weapons and complete disarmament, that all governments sign a Convention not to use weapons of mass destruction, and that they at once cease from experiments with nuclear weapons.

We demand that the resources of the world be used for the well-being of humanity and above all for our children, to ensure for them health, education, the social services necessary to safeguard

their development and promote their happiness. We demand the education of our children in the spirit of friendship, justice and peace.

We want all men and women to work for increased understanding, friendship and exchanges between the peoples of the world, in mutual respect for each other's sovereignty and national independence.

We demand that the dignity of mothers, so often the inspiration of the artist and poet, shall be fully respected in our society, and that the views and wishes of women be given due weight in all places where decisions on the present and the future of mankind are made.

Convinced that the love of mothers for their children, the desire that they should live and grow in peace and security, is common to all women, no matter what their race or creed, nation or political and economic system, we the mothers of all continents, call upon women to join with us.

In unity, in love for our children and in deep concern for humanity, we are assured that we shall succeed in our great task which is to bring peace to the world.

TEACHERS WANTED

Two Teachers wanted to teach Arabic and Urdu. Apply stating qualifications to:

The Secretary, Madressa Islamia, P. O. Box 5075, Johannesburg.

Poverty Faces Many In Treason Inquiry

MANY of the 153 men and women now appearing in the specially constituted court in the Johannesburg Drill Hall at the preparatory examination of allegations of treason are facing vital problems which threaten to break up their homes.

They must work out ways of living without an income, feeding, housing and clothing their families, and reassuring their children even though they may be separated by hundreds of miles and over a period which may extend into many months.

Business men can not attend to their affairs; professional men are losing their practice, and some of the others have lost their jobs. Many of them face eviction from their homes this week-end if they fail to pay their rent.

Many Requests

A stream of the accused turned up at the offices of the Treason Defence Fund, with requests for

help for their families who are near to destitution.

There was a youth of 21, with no job, no way of getting one, and not even sufficient money to pay his bus fare to court every day. His shoes are worn out from his two-hour daily walk. He asked for money to pay his shoemaker's bill to get them repaired.

Another man has spent 20 years as a commercial traveller. While he is in court all day he has no possible source of income. His wife in Evaton is seriously ill, too sick to look after their four children.

"Even if I could raise money or buy food for them it wouldn't

London Letter

(From Our Own Correspondent)

Witch Doctor Killed

ONE Frank Jackson, a Nyasa African, killed his cousin by shooting an arrow into her stomach and then beating her with a hoe. At the trial for murder before the Nyasaland High Court at Port Herald, he pleaded not guilty, claiming that she was a witch and had threatened him with death by witchcraft. The Court found that after the woman had uttered this threat Jackson's expectation was of inevitable and immediate death unless he killed her forthwith. It held that he was therefore justified in killing her, and returned a verdict of not guilty. Probably more will be heard of the case.

Death For Mau Mau Gangster

A Mau Mau gangster was sentenced to death in Nairobi for the murder in March 1955, of Lance-Corporal Trevor Griffiths, a 34-year-old Regular soldier who was shot during an attack by Mau Mau. Mr. Justice Templeton said there had been objections in court to a statement in which the African, Ndungu Kuruena admitted that he belonged to the "Marshal" Kohonoki's gang and attacked the British party including Corporal Griffiths. But the judge said he was satisfied that there was evidence Kuruena took part in the attack. Another African, Gather Njaga, was found not guilty. The judge had earlier directed that there was no evidence against a third, Wanjohi Watheru.

18 Months For False Evidence

Benedict Onyinke, a witness at the recent Lagos tribunal of inquiry into the affairs of the African Continental Bank, was sentenced to 18 months' hard labour on 2 charges of giving false evidence to the tribunal. Passing sentence, the Lagos Chief Magistrate, Mr. H. O. Lucas, referred to Onyinke as a "shameless and impudent liar."

Algeria As Indo-China

The night before the funeral of the murdered president of the Association of Algerian Mayors the Resident Minister in Algeria broadcast an appeal for calm and dignity. He was given a grim answer—6 Moslems killed and some wounded

consulate assaulted, and the French Government maligned. It cannot be said that this behaviour by the European Algerians has destroyed hopes of an immediate improvement in Algeria, for there were no such hopes... What Indo-China was, Algeria is, and until this problem is attacked with determination and realism that M. Mendes France showed in 1954, other French problems will have to wait. Unhappily it is immeasurably more complicated than even Indo-China was... What makes it so difficult is, essentially, the presence of the million Europeans to whom the territory owes nearly all its modern development and whose home is there and nowhere else. Whatever form of self-government is finally reached they must have adequate safeguards, but they are not helping themselves by letting the extremists disgrace their good cause. The scenes in Algiers on Saturday were not only murderous, but perhaps suicidal too.

Vote For Kenya Africans

The registration of African voters in Kenya for the elections due in March have closed. There will be about 100,000 Africans on the register. This is a lower total than had been hoped for; estimates of the numbers who would be qualified to vote have varied from 300,000 to 500,000... Still this is not too bad for the first time... already the number of registered African voters exceeds the 83,000 European, Asian and Arabic voters. The extraordinary thing is the distribution of the voters. In many parts—the Central Province, the Kamba

country, and the three densely populated Nyasa districts—there is quite a respectable registration. In the Rift Valley the registration is naturally lighter. But barely 1,000 have come forward to register in Nairobi itself, out of an African population of 140,000. Why have they held back? Are they moved by the not uncommon fear that to become a voter is the first step to becoming a taxpayer? Is some sinister force still active here which is no longer felt in the tribal areas? The Government is faced with an awkward problem in delimiting constituencies. Will Nairobi go with, say, the Kikuyu unit? Or will it remain as an independent unit, however small this time? This might be the wise course. People will probably register more readily when the novelty has worn off.

U.K. Citizens Help

While deeply appreciative of the help being given to the defendants in the South African trial by citizens in the U.K., a group of South Africans working or studying in this country have decided to make a special effort of their own. There are so far 50 people in the group. The committee is drawn from every racial section of our multi-racial country.

Party Dissolved

The United Country Party (Nairobi) will be dissolved at the recommendation of its executive committee. The constitutional changes supported by the U.C.P. have been accepted by all European elected members.

Togoland Voting

The Finance Minister, Mr. Geedemah, has called for the holding of a plebiscite in French Togoland soon after March to allow people to decide whether they wish to join the new state of Ghana or remain within the French Union. Unofficial but authentic sources disclosed that

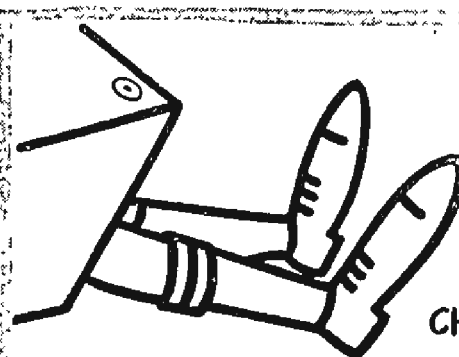
the Government was planning to put before the U.N. a request that the people of French Togoland should be given the opportunity to decide. This is being interpreted here as the first practical step to a United States of West Africa. An official of the French Consulate in an interview said that the French Government could not support such a move.

Federation

Africans in the Federation have increasingly come to look upon the British Government as "a sort of opposition to the Federal Government." Sir Roy Welensky said in Salisbury. Sir Roy added that in his view the majority of African leaders have never attempted to support the partnership principle, not because they do not think it could be a success but solely because they realise that if it carried through it would militate against extreme African nationalism and the desire of many African leaders to see the status of the African developed in Central Africa with little regard to the interests of other population groups. Sir Roy made some criticism of the Gold Coast. He said the British Parliament was prepared to give full self-government to the Gold Coast after six short years of apprenticeship while refusing self-government to the Federation.

Territorial Government

Mr. Lennox Boyd, speaking at Kitwe, said the British Government would never agree to the amalgamation of the three territories which form the Central African Federation. While the Government did not envisage a time when there would be no territorial governments, it realised that the responsibilities of territorial governments would increase to the stage at which Whitehall control would be unnecessary.

PEOPLE
LOOK
AT YOUR
CHILDREN'S SHOES

See they get 'NUGGET' Polish

Things In General

Death Of Mr. Ravi Shankar Shukla

The death occurred in New Delhi of Mr. Ravi Shanker Shukla, Chief Minister of Madhya Pradesh, on December 31. He was 80. The body was flown to Bhopal where a state funeral was held on January 1. A veteran Congress leader from Madhya Pradesh, Mr. Shukla went to prison several times in the cause of India's freedom. He first became Chief Minister of Madhya Pradesh (former Central Provinces) in 1938.

First Negro Judge In Maryland

Mr. E. Everett Lane, a Negro lawyer and Traffic Court Magistrate, has been appointed to the People's Court of Baltimore, becoming the first Negro to sit on the Bench in Maryland.

Governor Theodore McKeldin appointed Mr. Lane as associate judge of the People's Court, in succession to a White judge who died last week. He will fill a term of office which expires next year when he must stand for election if he wishes to continue on the Bench.

Mr. Lane was recommended as qualified for the post by the Bar Association of Baltimore and its Negro counterpart, the Monumental Bar Association.

As far as can be determined, Mr. Lane is the first Negro ever recommended for any post by the Bar Association of Baltimore.

He was appointed a police court magistrate in 1952 and in May, 1955, became the first Negro magistrate of a traffic court in the Southern States.

Multi-Racial Scout Party

Rhodesia's first multi-racial Scout contingent to leave the country will fly to England in August—in a chartered aircraft.

The contingent will attend the mammoth jubilee jamboree at Sutton Coldfields, which is being held to mark the 50th anniversary of the foundation of the Scout movement and the 100th anniversary of the birth of the founder, Lord Baden Powell.

U.S. Post Offered To African

Mr. Absolom Vilakazi, a 41-year-old Zulu who received his

Master of Arts degree in education at Trinity College, Connecticut, United States, in June 1955, has been offered the chair of African Studies at Hartford University. He is believed to be the first African to be offered a post as a professor in America.

Mr. Vilakazi is a Nuffield research scholar at the Institute of Social Research at the University of Natal in Durban.

Mr. Vilakazi holds degrees from the University of Natal and from the Hartford Seminary Foundation in Connecticut. He is married and has five children.

While studying at Trinity College in 1955, Mr. Vilakazi was an instructor in anthropology at the Hartford Seminary's Kennedy School of Missions. He has taught at African schools in the Union and was organising secretary of the African Teachers' Society of Natal.

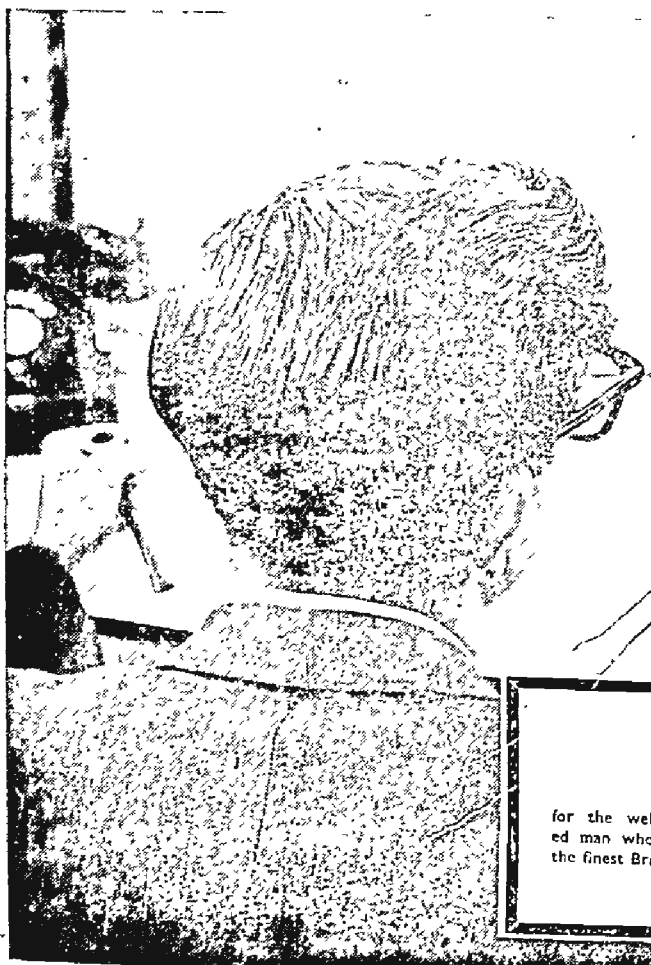
..... Ambitious young men can quickly earn high salaries in accounting; cost accounting; banking; secretaryship. Forty-seven years of successful educational service. Success starts immediately you send for the free book "The Direct Way to Success," and have your career planned by The School of Accountancy, P.O. Box 4592 (Z), Johannesburg.

Lawyers In Britain Reply To Mr. Louw

(Continued from page 16)

Louw's statement that in South Africa the standards of justice and equity maintained by the courts have always been of the highest—as high as in any British court of law—he says: "I cannot agree."

Mr. William Plomer, the well-known South African writer now living in Sussex, says in a letter: A possible answer to Mr. Eric Louw's question "Why pick on South Africa?" is this—because it is widely believed among the non-White majority of South Africa's population that there is one law for the White and one for the non-White races of the world. It can be shown to be without foundation it must tend to weaken Western confidence in South Africa's future. It will also tend to weaken whatever confidence the non-White races of the world may retain in the Christian and democratic professions of Western civilisation as a whole.

THERE'S PERSONALITY IN KAMILLEN PREPARATIONS

Here's why well-groomed men choose KAMILLEN OIL, KAMILLEN BRILLIANTINE and KAMILLEN CREME . . .

KAMILLEN contains no animal fats, its pure ingredients care for your hair, give you that look of personality. Start using KAMILLEN today and you'll see!

Other famous KAMILLEN preparations include: "SWEET MISS" for the Ladies, "YOUR OWN" Bath Oil, "YOUR OWN" Cream for the face and hands.

K a m i l l e n

 <p>for the well-groomed man who prefers the finest Brilliantine.</p>	 <p>your personality Creme for distinctive looks day and night.</p>
---	--

SEE INDIA

Read About India's Future Progress

Indians To-day Lead The World To The
Greatest Climax

You Will Be Surprised To Learn From These Pictures

	s.	d.
"Illustrated Weekly of India"—Asia's Finest Picture Magazine now on for sale.....Latest Issue	10	6
March of India—Indian Information	4	9
Caravan—A Profroma of India	2	1
Aryan Upasana—Prayer Book in English	1	7

HINDI MAGAZINES

AJKAL	1	6
MOHAMOR KHANI	1	0
DHARAM YOGA	1	6
BHAL BHARITI	1	0
MANMOHAN	1	0

Books of all sorts, Indian, Ancient, Historical,
are sold by us.

D. ROOPANAND BROS.

(Established 1932)

Music Saloon and Booksellers.

85 Victoria Street, Durban.

Phone 20707.

P. O. Box 2524.

SUNSHADES ARE FINE—

but

for shine

Every tin of Sunbeam is a tin of sunshine. See what a wonderful, dazzling shine it gives to your stoeps. A quick shine. A long-lasting shine. A Sunbeam shine! Red, green and black for stoeps. White, light and dark for floors and furniture.

Shines...and shines...and shines

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as
Agent for:—

**NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF
AUSTRALASIA LTD.**

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA.)

ESTABLISHED 1869

**A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL
ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES**

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476.

Telephones: 47888.

Telegrams & Cable: "SORABTEM."

47453.

*

હોદ્દાઓને પામલ બની જે ખાતા ખરાબી કરી છે, તેવી જ મુસલમાનોને પણ કરી છે, એથી પુર્ણ સ્વરાજનું મીઠું ફળ તેઓ આપવા નહીં પામે. આ હું તમને ચેતવણી આપું છું.

—ગાંધીજી.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

જે રીતે પશ્ચિમ આજે અણુ બોમ્બ પાછળ મંડુ બન્યું છે અને તેની હેઠલામાં હેઠલી શોષ કરવા કરોડો રૂપિયાનું પાણી ચમ રહ્યું છે તેનાથી તદ્દન ઉચ્ચ રીતે, એક પણ પાંચને અર્થ કર્યા વગર મારે જીવના જે ખર્ચે પ્રેમથી દુનીયાને જીતવી છે. અને શાંતીનો માર્ગ ખતાવવો છે.

—ગાંધીજી.

પુસ્તક ૫૫ મું—ખંડ ૨ તા. ૧૮ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૭. છુટક નક્કલ પે. ૬

“રાજદ્રોહના કેસ”ની તપાસ

બ્રિટને મોકલેલ પોતાનો કાયદાશાસ્ત્રી

સાઉથ આફ્રિકાના પરદેશ ખાતાના પ્રધાન મી. એરીક લો એ ‘લંડન ટાઇમ્સ’માં પત્ર લખ્યો છે. તેમાં તે જણાવે છે કે; “સાઉથ આફ્રિકામાં હમણા જે રાજદ્રોહનો કેસ ચાલી રહ્યો છે તેમાં બ્રિટનની ફેટલીક સંસ્થાઓએ મી. જોરાહ ગાર્ડીનર ક્યુ. સી. મોટા ધારા શાસ્ત્રીને “સાઉથ આફ્રિકાની ન્યાય કચેરી પર આંખ રાખવા અને નામરીક સ્વતંત્રતાના સંરક્ષક તરીકે મોકલવા છે.”

મી. ગાર્ડીનર જોહાનીસબર્ગમાં ચાલી રહેલી રાજદ્રોહીઓની તપાસના સંસર્ગમાં રહેશે.

મી. લો લખે છે: “યુક્રારના તા. ૪નાં ‘લંડન ટાઇમ્સ’ના પત્રમાં “સાઉથ આફ્રિકામાં નાગરિક સ્વતંત્રતા” એ મથાળા નીચે કેનન હોલીન્સ અને મી. ગાર્ડીનરનું જે આફ્રિકામાં ફેટલાક રાજદ્રોહના આરોપ માટે પકડાયા છે તે ઉપર એક નીવેદન બહાર પાડ્યું હતું. બ્રિટનની ક્ષિપ્રદાન એકશન, બાર કાઉન્સિલ અને ખીજ એક સંસ્થા કે જેણે “ન્યાય”નું નામ ધારણ કર્યું છે. એ ત્રણ સંસ્થા એ મી. ગાર્ડીનરને દક્ષિણ આફ્રિકા મોકલાવ્યા છે. (મને વિચાર થાય છે કે, આમાં બ્રિટનની કોમ્યુનિસ્ટ પાર્ટી પણ કેમ સામેલ નથી. કારણ તેને પણ આ બધામાં ઘણો હોડો રસ છે.)

“દક્ષિણ આફ્રિકાની ન્યાય કચેરી માં હાલ જે કાંઈ ચાલી રહ્યું છે તેના પર નબર રાખવી અને નામરીક સ્વતંત્રતાનું રક્ષણ કરવું. એ મી. ગાર્ડીનરનું કાર્ય છે.

“આ પગલાંથી દક્ષિણ આફ્રિકાના ધારાશાસ્ત્રીઓ અને ન્યાયાધીશોનું અપમાન કરાયું છે. દક્ષિણ આફ્રિકા માં ન્યાયનું ધોરણ ઘણું ઉચું રાખવા માં આપ્યું છે. હું માનું છું કે, બ્રિટન જેટલું જ હશે અને કદાચ જે રાષ્ટ્રો પોતાને માનવ દક્ષકના રક્ષકો ગણે છે તે દેહો કરતા ઘણું ઉચ્ચ હશે. છાપાઓમાં આવતાં રાજ.બંધોના ખબરો આપણને જણાવે છે કે; ખીજ રાષ્ટ્રોમાં પણ માનવ દક્ષક પર

હુમલાઓ કરાય છે. આ બધી જગ્યાએ આ સંસ્થાઓ પોતાના પ્રતિનિધિને કેમ મોકલતી નથી? શા માટે ફક્ત દક્ષિણ આફ્રિકાનો જ પીછો પકડ્યો છે?

“ન્યાય સુધી તપાસ ચાલતી હોય અને ગુન્હેગાર પુરવાર ન થયો હોય ત્યાં સુધી તેને વિરો કર્યું મોકલવું કે લખવું એ અસભ્ય ગણાય! આથી મને તે જણાય છે કે; લંડન કરતાં સાઉથ આફ્રિકા વધુ શીરત પાળનાર છે. લંડનના છાપાઓના કેવાલો વાંચીને મને થાય છે કે, આ શીરત તેઓ જાણે છે કે નહીં?

“કહેવાય છે કે ચર્ચો તરફથી અને બ્રિટનની ત્રણ રાજદારી સંસ્થા તરફથી દેખરેખ રાખવા એમને મોકલવામાં આવ્યા છે. હું જણાવવા છત્તું છું કે, એક સ્વતંત્ર રાષ્ટ્રના ધરના સવાલોમાં માયું મારવાનો આ લોકોને શો દક્ષક છે. મારા વિચાર મુજબ આ ધરના સવાલોમાં આ બળબરોએ વચ્ચે પડવા જેવું બેશરમ બહુ પગલું છે. આના બચાવમાં કહેવાય છે કે. કોમન વેલ્થના બધા સભ્યો એક કુટુંબના ગણાય છે. આથી મને લાગે છે કે, જેટલું જલદી કોમનવેલ્થમાંથી આપણે બહાર નિકળી જઈએ તેટલું સારું.

“બ્રિટનના ફેટલાક છાપાઓ, અને ફેટલીક સંસ્થાઓ તથા વ્યક્તિઓ હેલા આડેક વરસથી દક્ષિણ આફ્રિકા સામે માનવ દક્ષકને તમને જેર ફેલાવવાનું કાર્ય કરી રહ્યાં છે. આ સંસ્થાઓમાં એક કોમ્યુનિસ્ટ પક્ષ, ખીજી સોસ્યલીસ્ટ પક્ષ, અને (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૧૪)

યુદ્ધનો વિરોધ કરવું માતાઓનું નિવેદન

જલાઇ ૧૯૫૫માં યુદ્ધની વિરૂદ્ધ અને બાળકોના રક્ષણ માટે એક અખીલ વિશ્વ માતાઓની કોંગ્રેસ સ્થપાઈ હતી. આખી દુનીયામાં ચારે તરફ યુદ્ધનાં શસ્ત્રોની તકષારીઓ યથ રહેલી જોઈને માતાઓને પોતાના બાળકોની ઘણી ચિંતા થતી હતી. આથી ૭૯ રાષ્ટ્રોની માતાઓએ અને ૧૦૦૦ ઉપરાંત પ્રતિનિધિઓએ ભેમા યદને એક સ્થાયી આંતરરાષ્ટ્રીય માતાઓની સમીતી યુદ્ધ વિરૂદ્ધ પ્રચાર કરવા માટે સ્થાપી હતી. આ સમીતી લુસાન માં બે વરસે મળી હતી અને તેઓએ એક નિવેદન બહાર પાડ્યું હતું. જે નીચે મુજબ હતું.

નિવેદન

બધી માતાઓ અને આંખો યુદ્ધથી યતા બચકર સંહારથી વાકેફ છે. યુદ્ધ અરીખી, દુ:ખ, ધરોનો નાશ, અને ઉગતા બાળોનો વિનાશ સર્જે છે. હેલા વિશ્વ યુદ્ધમાં ૪૦,૦૦૦,૦૦૦ બાળકો માતા પિતા વગરના થયાં હતાં. આજે જે કે શાંતીના માર્ગે આપણે

ઘણી પ્રગતી કરી છે. છતાં યુદ્ધનો ભય ડોળા ધુરકાવતો ઉભો જ છે. વિજ્ઞાને નાશની વધુ ભયકર ચીજો શોધીને ભયને વધાર્યો છે. આ ભયકર શોષ બાવી પ્રગતે પણ સંકટ દશામાં મુકે છે. આવી ભયકર ચિન્તોને સર્જવામાં દેશો એટલે બધા સમય આપે છે અને તેનાથી કદાચ સમસ્ત માનવ

જાત નાબુદ થઈ જવાનો સંભવ છે. માતાઓ તરીકે આપણી ફરજ છે અને આપણો દક્ષક છે કે, આની વિરૂદ્ધ આપણે આપણો અવાજ સંભળાવવો. આપણી પહેલી ફરજ માનવ જીવનને બચાવવાનો છે. ફેક્ટરી, ડોક્ટર, નર્સ, વિગેરે વિવિધ ક્ષેત્રમાં આજે સ્ત્રીઓ કામ કરે છે. આથી જે દેશનું ધન વિનાશને ઉધે રરને વપરાતું હોય તે તેઓને પૂર્ણ અધીકાર છે કે તેઓ તેનો સખત વિરોધ કરે. ઘણા દેશોમાં તે દેશનું ધન યુદ્ધ શસ્ત્ર માટે વપરાય છે અને તેજ વખતે ખીજ બાણ્ય કેળવણીસ્થળો, નિવાસ સ્થળો, અને ખોરાકની અછત હોય છે. આથી કેસ વધારવામાં આવે અને તેથી સાધારણ વર્ગનું જીવન ધોરણ પણ નીચું આવે. જે દેશનું ધન યુદ્ધની પુર્વ તઈવારીઓ કરવામાં ન વપરાય તે બધાં રાષ્ટ્રો સુખ અને આનંદમાં સગવડ બરી જાંઠગી જીવી શકત.

વિજ્ઞાનની શોધો વિનાશ માટે જ વાપરવાની નથી હોતી. સર્જન અને સુખ માટે પણ તેનો ઉપયોગ થઈ શકે છે. યુદ્ધ ફક્ત શરીરનો જ નાશ નથી કરતો પણ તે માનવજાતનું માનસીક પતન પણ સર્જે છે. તેનાથી બાળકોના મનપર દેવ અને ભવનું સામ્રાજ્ય સ્થપાય છે.

અમે નક્કી કર્યું છે કે, યુદ્ધને મદત આપી આવી રીતે ઉગતી પેઢીનું માનસીક પતન કરતાં લોકોને અટકાવવા. અમે એમ છટ્છીએ છીએ કે અમારા બાળકોને એવું શિક્ષણ આપવામાં આવે કે, જે પ્રેમ, ન્યાય, અને સત્યપર રચાયલું હોય.

દુનીયામાં બાઇચારો વધારવામાં અમે કશું ખોટું નથી જોતાં. અમારા મનથી સમસ્ત દુનીયા એક વિશાળ ધર છે અને સમસ્ત વિશ્વની પ્રજા એક કુટુંબ છે. અને બધાને તેમાં મળી જીવો અને સુખ શાંતીથી રહેવાને, દક્ષક છે. અમને ખાતો છે કે, દુનીયાના ના બધા સવાલોનો ઉકેલ ઉદાર મેત્રી બાવથી કરવો મુશ્કેલ નથી. (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૧)

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૮ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૭.

બ્રિટનનું સત્તા પરિવર્તન

જે અઠવાડિયે બ્રિટનના વડા પ્રધાન પહેથી સર એન્થની ઇડન ફરાગત થયા અને મી. હેરલ્ડ મેકમીલન ચુટાયાની થયેલી બહેરાતથી ઇજ્જત, સાઇ પ્રસ; મધ્યપુર્વ મલાયા અને કેન્યાના સવાલોની નિતિમાં કંઈ ફેરફાર થઈ જશે એવી જગતે આશા નથી રાખવાની. આ ચુટાણીનો અર્થ માત્ર એટલો જ કે કન્ઝર્વેટીવ પાર્ટીનું સંચાલન એક લાગમાંથી બીજા માં ખસેડાયું છે. અને તેથી આપણે માટે એ સ્થળાંતરનું મહત્ત્વ ઓછું જ ગણાય. એની પાછળનો ખરો હેતુ તો અમેરીકા નો પર પ્રભાવ પાડવાનો પ્રયત્ન માત્ર જ છે.

તંગ સંબંધ

સુએઝ કેનાલના બારિક બનાવ થી એંગ્લો-અમેરીકન સંબંધ બચજનક કક્ષા સુધી તંગ બની ગયો. પરંતુ બ્રિટનથી અમેરીકા ની અસુક હઠથી વધારે પ્રમાણ માં અવગણના નથી થઈ શકતી. અને જ્યાં સુધી બ્રિટીશ સરકાર ના વડા તરીકે ઇડન રહે ત્યાં સુધી એંગ્લો-અમેરીકન સંબંધ માં ઇન્દિષ્ટ પ્રમાણમાં સુધારો થવાની ખરી આશા ન રાખી શકાય.

અમેરીકાને સાથે લગાડવાની બ્રિટનની ઈતિહાસમાં ડુનીયાના આ ભાગમાં આપણા માટે એક ખાસ અર્થ રહેલો છે. જે અમેરીકાને ડબાણુ બ્રિટીશ વડા પ્રધાનને ખસેડવામાં અસરકારક થાય ત્યારે એમ માની શકાય કે બીજા દિશામાં પણ અમેરીકાનું વજન અવસ્થ પડી શકે છે. અત્યારે કન્ઝર્વેટીવો જગત ના ગોરા-બીન-ગોરાઓ વચ્ચેના સંબંધને મેળવી રહેલા છે. ઈજ્જત ઉપર એંગ્લો-ફ્રેન્ચ આ-કમણ અને ચેમનમાં બ્રિટનની પ્રવૃત્તિથી એશીયા અને આફ્રિકા

ના બીન-ગોરાઓને માહું લાગવા ઉપરાંત બીન-ગોરી પ્રજાને પશ્ચિમના મતવ્યે માટેની શંકા ને પણ મજબુત કરી છે. આ શંકાની હાજરીમાં અમેરીકાને એશીયાનો તથા આફ્રિકાનો જે ગાઠ ગૌરીની ઇચ્છા છે તે બીન-ગોરાઓને અમેરીકાની સાચી નિષ્ઠાની પ્રતીતિ થયા વિના ન મળી શકે.

યુ. એન. યુ. સ્થંભન

જગતના આ ખુલ્લે આપણા માટે આ બધાનો શું અર્થ થાય? એજ કે બીજા બાબતો સાથે અમેરીકાએ તેની મહાન પ્રતિષ્ઠા નો યુનાઇટેડ નેશન્સમાં સાઉથ આફ્રિકાનો ભત્તીય પ્રશ્ન જે સ્થંભિત થયેલો છે તેના ઉકેલ માટે ઉપયોગ કરવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. અત્યાર સુધી તે અમેરીકાએ દેખીતી રીતે જ તેના તુલન નાહી મિત્ર સાઉથ આફ્રિકા તથા બ્રિટીશ, ફ્રેન્ચ અને બેલજીયમ શાહીવાદીનો વિરોધ દુર કરવા વાડ પર બેસીને નીરી ક્ષણ કરવાનો જ પ્રયત્ન કર્યો છે. હવે અમેરીકાએ તેના મિત્રોની પસંદગી કરી લેવી ઘટે એમ સ્પષ્ટ કહી દેવાનો સમય આપણા માટે આવી લાગેલો ગણાય.

અમેરીકાનો એ દક્ષિણ આફ્રિકા માં લાખો પાઉંડ રોકેલા છે તેટલા ખાતર જે દક્ષિણ આફ્રિકા ના ભત્તીય પ્રશ્ન અંગે તે વાડ ઉપર બેસી રહેવાનું ચાલુ રાખશે તો આપણે ખુલ્લી રીતે કહી શકીશું કે આ તટસ્થતાને આપણે ગૌરીનાં વર્તન તરીકે નીહાળતા નથી. બીન-ગોરાઓ જેના ભોગ થયેલા છે તે ભત્તીય જુલમની પીઠ સામે અમેરીકન રોકાણ આ દેશમાં રંગીન મનુષ્ય ઉપર જુલમ અને નામોશીનાં રોકાણરૂપ લેખાય. આપણા વિનાશમાં જેઓનો લાભ સમા-

યેલો હોય તેઓ પ્રત્યે આપણને ગૌરીભાવ ઉપજવાની આશા રાખવી એ અસંગત છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાની સરકાર દલીલ કરે છે કે, ભત્તીય પ્રશ્ન એ ધરગતુ બાબત છે. નાહીઓ એ લાખો ચહુદીની કતલને ન્યાયી ઠરાવવા માટે એજ દલીલ વાપરી હતી. તેમની એપાર્ટ-હેડની વ્યાખ્યા ઘણી રીતે ડુઃખ દાયી લક્ષણથી યુક્ત હોવાથી નાહીજમ લયકર માર્ગ હતો અને છે એમ મનાયું છે. જન તાનું ભાવિ ઘડવા માટે ભત્તી પર ઈતબાર રાખવો એ આફ્રિકા નર નેશનાલીસ્ટ ફીલોસોફીનો સુખ્ય સિદ્ધાંત છે.

આના ફલિતરૂપે સ્વભાવતઃ મન અને આત્મામાં સડો લાગે છે જે દક્ષિણ આફ્રિકાના મેડી-કલ ડોક્ટરો માટે શક્ય બન્યો છે. તખીબી વિજ્ઞાનીઓને ભત્તીય લોહી જેવું કાંઈક છે એમ પુર્ણ ગાંભીર્યતાથી ઠરાવવું પડ્યું છે! આજે આપણી હોસ્પિટલોમાં શુદ્ધ ગોરા લોકોનું શુદ્ધ લોહી ખતાવનારાં ચિન્હ સાથે તે જુદા વાસણમાં રાખવામાં આવે છે!

અમેરીકા સમજે છે

જે લોકોનાં મન અને આત્મા આ હીનદશા એ ઉતરી ગયેલાં હોય છે તેઓ તેમના રાજકીય અમલનો વિરોધ કરનારાને કશી પણ તપાસ કર્યા વિના સમગ્ર દેશભરમાં ફ્રેન્ચ-ઇઇલ જેવાં સ્થાનમાં ગોંધી દે તેમાં કશું પણ નવાઈ પામવા જેવું નથી. આ વસ્તુનો બેલસેન, ડયાઉ અને અન્યત્રથી આરંભ થયેલો તે હવે દક્ષિણ આફ્રિકાની રાષ્ટ્રીય કારકીર્દીના અંશ અને પાસંલરૂપ બની છે. અને જ્યારે સ્વતંત્રતાને આહતા માણસો તેમના ઉપર ટીકા કરે છે ત્યારે ડુનીયાને કહેવાય છે કે અમેરીકા હવે સ્દાયકમની પોલીસી સમજવા લાયકું છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના ભત્તીય પ્રશ્નની ઉચ્ચતાથી કન્ઝર્વેટીવોને થયરી ઉઠવામાં શું સુશીલ્ય છે તે અમે સમજી શકીએ છીએ. તેઓ સાઈપ્રસમાં નિર્દોષ સ્ત્રી પુરૂષોને રહેંસી રહ્યા છે. જે સ્વતંત્રતા બ્રિટીશો ભોગવે છે તે તેમને જોઈએ છે એ તેમનો

અપરાધ છે. યુનાઇટેડ નેશન્સ માં બ્રિટીશ સરકારને કાં તો જેઓ પોતાના લોકોને કચડે છે તેને અથવા તો તટસ્થતાથી વાક ઉપર બેસીને કચડનારાઓ પ્રત્યે ઉદારતા બતાવનારને મત શા માટે આપવો પડે છે એ પણ અમે સમજી શકીએ છે. પણ અમને એ નથી સમજતું કે અમેરીકા આ પાછળની રીતને કેમ અપનાવે છે. સિવાય કે કદાચ એ રીકનો ની ચંચળ નજર એક આફ્રિકન અથવા હીંદી પ્રત્યે હોવા કરતાં સુવર્ણ ને વધુ મહત્ત્વ આપતી હોય.

“રાજદ્રોહના કેસ”ની તપાસ

(પહેલા પાનાથી માહું)

કેનન ફેલીન, હાથર હલરટન અને માઈકલ રોકેટ જેની વ્યક્તિઓ અણખ છેલ્લા આઠ વરસમાં દક્ષિણ આફ્રિકાની બ્રિટન સાથે જે ગૌરી બયો સંબંધ બાંધવા પ્રયત્ન કર્યો છે તેના પ્રતિકાર માં દક્ષિણ આફ્રિકા તરફ અને ત્યાંની ગોરી પ્રજા તરફ આવા આક્ષેપો અને ડુમલાઓ કરાય છે.

“જ્યારે બ્રિટનમાં સત્તા પર સોસ્ટ લીસ્ટ પક્ષ દતો બારે દક્ષિણ આફ્રિકા એ તેમને નાખ્યા મદદ આપી હતી. વેપારમાં પણ બ્રિટનને અને મદદ કરી છે. આજે દક્ષિણ આફ્રિકા બ્રિટન સાથે વેપાર કરવામાં ડુનીયામાં બીજો નંબર આવે છે, અને હાલમાં જ્યારે સુએઝ કનાલ બંધ છે ત્યારે દક્ષિણ આફ્રિકા પોતાનું બનતું કારું અને કેપને રસ્તે તેઓ પોતાનો વ્યવહાર ચલાવી શકે છે. જે કે એ બીના સત્ત્વ છે કે; આનાથી આર્થિક હાથે દેશને મર્યાદે પણ એટલું જ સત્ત્વ એ પણ છે કે, ગોદીઓ અને રેલવે માં ખૂબ કામનું જોર રહે છે. યુનીયન ની ગોદીઓ અને રેલવેના કામદારો જ્યારે ફરી સુએઝ કનાલ શરૂ થશે ત્યારે રાજી થશે.

“ધારા શાસ્ત્રીને મોઠબી અમલો દેશનું જે અપમાન કરવામાં આવ્યું છે તેનો ફરી હું વિરોધ નોંધાવું છું. હું ખાતી આપું છું કે, અમારા હાથ માં માનવ હક્ક સલામત છે.

“સાથે સાથે હું એ પણ જણાવવા ઇચ્છું છું કે, હાપાઓ એક જ પક્ષના ખુશી પ્રસિદ્ધ કરે છે. કેસ અર મર્યાદા ત્યારે ૪૦૦૦ નેટીવોએ જે અશાંત વાતાવરણ અરમ્યું હતું તેના બારમાં માર્ડોનેર જે સમાચાર લખ્યા હતાં તે સત્ત્વ ખત કરનારા હતાં!

રાજદ્રોહના આરોપીઓની કરણાજનક સ્થિતિ

આફ્રિકનોને કોમ્યુની-ઝમ શીખવવા માટે કોલેજ

રાજદ્રોહના આરોપ માટે પકડાયેલી ૧૫૩ વ્યક્તિઓ કે જેમની સામે કૃષ્ણ ચાલે છે તેમાંની ઘણી વ્યક્તિઓનાં કુટુંબો કરણા હાલતમાં હોવાનું જણાવાય છે. તેઓની ઉપર આ આરોપ યુકવામાં આવતાં તેમની કમાણીનું સાધન દુર યથું છે અને તેથી તેમને પોતાને અને તેમના કુટુંબને ખાવા પીવાના પથ આંસા પડવા માંડ્યા છે.

ઘણા આરોપીઓ જેવા છે કે જેમાં પત્ની પતની બંને પકડાયેલાં છે અને બાળકો યી વિપુલા પડ્યા છે અને બાળકોને આશાસન આપવાનું પથ તેઓને કરવું પડે છે. અને આ બધી પરિસ્થિતિ ડેટલો વખત ચાલુ રહેશે તે બપ્પર નથી કદાચ મહીનાઓ પથ ચાલ.

વેપારીઓ તેમના ધંધાને ધ્યાન નથી આપી શકતા, અને પ્રેક્ટિસરો કે ડોક્ટરો પોતાનું કાર્ય કરી નથી શકતા જેઓ નોકરી કરતા હતા તેઓ નોકરી ગુમાવી બેઠા છે અને આ કારણ સર ઘણાઓ પોતાનું રહેઠાણ પથ ગુમાવી બેસે છે એવો ભય રહે છે. કારણ બાકુ ભરી નથી શકાયું.

“શબ્દોહ મદદ ફંડ”ની કમેરીએ આર્થિક મદદ માટે ઘણા લોકો આવી પોતાની સ્થિતિ રજૂ કરે છે. એક એકવીશ વર્ષનો યુવાન છે જેને નોકરી નથી અને નોકરી મળવાનો સંભવ પથ નથી. અને તેની હાલત એવી છે કે તેની પાસે રોજ ડેટમાં આવવા માટે બસ માટેના પથ પૈસા નથી. આથી તે રોજ બે કલાક ચાલીને ડેસ માં હાજર થાય છે અને તેથી તેના બેડા પથ ફાટી બધા છે. આ યુવકે બેડા રીપેર કરવા માટે નાણાની મદદ માંગી હતી.

બીજા માથુસ જે ૨૦ વર્ષથી ટ્રાયવર છે અને તેને હવે પુરો વખત ડેટમાં આપવો પડે છે તેથી તેને આવકની કશી આશા નથી. એની વધુ એવા ટીન ટાઉન થીપમાં છે ન્યાં એ અંબીર માંદગી બોમ્બી રહી છે. આથી તેનાં ચાર બાળકોને કોષ અંબાળનાર રહ્યું નથી. કદાચ નાણા મદદ મળે અને આવવાનું અને પહેરવા આહવાનું મેળવી શકાય પથ એ પોતે તેઓને જેવા જઈ શકે તેમ નથી કારણ તેમને મ્યુનીસીપલ સરહદમાંથી બહાર જવાની મનાઇ છે.

કેપ ટ્રેક યુનીવર્સિટી એક માછ સભ્ય છે જેને દર મહીને યુનીવર્સિટી તરફથી ૭૨ પાઉન્ડ મળતા, તે પકડાયેલા ત્યારથી તેની પથ આવક અંધ યથ છે અને આગાડીયાની આપ્પરીમાં તે નાના નાના ધંધાઓ કરી થોડી ઘણી કમાણી મેળવે છે.

“અને નાણાની અહીં ચીંતા નથી પથ મારા બાળકો કે જેઓ મને

ની નીચેના ત્રણ બાળકો છે. જે દીવસે તેઓ સવારના પાંચ વાગ્યામાં પકડાયા ત્યારે ત્રણે બાળકો ઘણા બધી અર્થ દતાં. આ લોકોને સગા ન હોવાથી મિત્રો તે બાળકોની સંભાળ રાખે છે. હાલમાં આ બાળકો બેદાનીસખર્માં છે. પથ શાળાઓ ઉઘડે તે વખતે બે તેઓ નાણા મેળવી શકે તો તેમને ફરી ડરખન મોકલવા તેઓ ઇચ્છે છે. આવી રીતે ઘણા માં બાપને પોતાના બાળકોને મુકીને આવવું પડ્યું છે. અને તેમ છતાં પોતાના કુટુંબની આર્થિક સ્થિતિ ની તુલા સમતોલ રાખવાની કોશિસ કરવી પડે છે.

રેન્ડમાં નેટીવ બસોનો બહિષ્કાર

બેદાનીસખર્ અને પ્રીટોરીયાના નેટીવ બસોનાં બાડામાં વધારો કર્યો જેથી તેનો બોયકોટ થયેલો. પહેલા દિવસે ૧૦ દળર નેટલા નેટીવોએ પગ ચાલીને પોતાના ઘેરથી કામપર જ આવ કરી હતી. બુધવા ગોરી સ્ત્રીઓથી ચલાવાતી સેક્ટો પ્રીટોરીયા શહેરમાં કામ કરતા નેટીવોને તેમનાં એલેક્ઝાંડ્રા ટાઉનશીપ અને સોશ્યાલ ટાઉનનાં રહેઠાણ પરથી કામપર જવા માટે મદદ કરી હતી. તેમજ વેન તથા ભોરીઓમાં નેટીવોને લીફ્ટ પથ આપવામાં આવી હતી.

બેદાનીસખર્માંથી નવ માહલ દુર એલેક્ઝાંડ્રા ટાઉનશીપ અને સોશ્યાલ ટાઉન તથા પ્રીટોરીયા નજીકનાં લેડી સેફ્મોન ટાઉનશીપમાં રહેતા નેટીવો એ પબ્લીક યુટીલીટી ટ્રાંસપોર્ટ ડેપો-રેશનના બસ સર્વિસ બાડામાં એક પેનીનો વધારો કર્યોથી બોયકોટ કર્યો છે. કંપનીના એક વક્તાએ કહ્યું છે કે એલેક્ઝાંડ્રા, સોશ્યાલ ટાઉન અને બેદાનીસખર્ વચ્ચે સામાન્ય રીતે ૧૦ દળર માથુસો રોજ બસમાં જતાં તેને બદલે ગઈ કાલે (૭-૧-૫૭) માત્ર પાંચથી છ દળર માથુસોએ બસ વાપર્યો દતા.

પ્રીટોરીયા અને લેડી સેફ્મોન ટાઉનશીપ વચ્ચે સામાન્ય રીતે આઠ દળર માથુસો બસમાં જતા તેને બદલે એ દિને એક જ દળર માથુસો એ બસ સર્વિસનો ઉપયોગ કર્યો દતો. બેદાનીસખર્ની ડેટલીક મોટી પેટીઓ કહે છે કે, નવ માહલ દુર થી કામપર આવવું પડ્યું છતાં બહુ જ થોડા નેટીવ કામદારો તેમનાં કામ પર મોડા થયા દતા.

એલેક્ઝાંડ્રા ટાઉનશીપમાં વસતા ત્રણેસો નેટલાં માથુસને કામપર રાખનારી એક મોટી પેટીના માથુસે

કહ્યું હતું કે “સ્ટાફમાંથી ફક્ત બે જ મોડા પડ્યા દતા અને તેઓને ઘણું મોડું પથ નહોતું યથું.”

એક શેઠે કહ્યું કે “હું ઘાઝ છું કે આપણે બધા સાચે જ આ બોયકોટસો ને માટે દિલગીર છીએ. હું આશા રાખું છું કે આ તેમને લાંબો વખત ન રાખવું પડે. આખા દિવસનું કામ કર્યો પછી તેઓ ફવી રીતે આઠ માહલ ચાલે છે એ હું નથી સમજી શકતો ગમે તેને માટે પથ એ વધારે પડવું કહેવાય.”

એક હેવાલ છે કે ડેટલાક નેટીવો શહેરમાં વખતસર પહોંચાય તે માટે મળસકે ત્રણ વાગ્યે તેમનાં ઘેરથી નીકળ્યા દના. પરંતુ સાંજે ત્રણે ટાઉનશીપોમાં જનારા થોડાક જ બોયકોટસોને ચાલવું પડેલું કારણ કે મોટી સંખ્યામાં કામ કરાવનારી ઘણી પેટીઓએ તેમના માટે ટ્રાંસપોર્ટની બ્યવસ્થા કરી આપી હતી. તેમજ ટાઉનશીપોમાં જવા આવવા માટેનો મોટર વાહનોનો મોટો પ્રવાહ બહાર આવ્યો દતો.

જેઓને લીફ્ટ ન મળી શક્યું હશે તેઓ ટ્રેકન, ટેક્ષી અગર બાદશીકસેથી ઘેરે પહોંચ્યા દતા.

ઝેકારસેવેકીયાના મુખ્ય શહેર પ્રેગમાં આસ આફ્રિકનો માટે એક કોલેજ ઉઘાડવામાં આવી છે કે જ્યાં તેઓને કોમ્યુનીઝમની તાલીમ આપાશે.

આને ફ્રેંચ નોર્થ આફ્રિકા, બ્રિટીશ ઇસ્ટ અને સેન્ટ્રલ આફ્રિકા તથા બેલજીયમ કોંગોમાંના ૨૦ અને ૩૫ની ઉમ્મર વચ્ચેના ૨૦૦ યુવાનો કોમ્યુનીઝમનું જ્ઞાન લઈ રહ્યા છે. આ શીક્ષણનો પ્રોગ્રામ બે વર્ષનો છે. દરેક વિદ્યાર્થીને મહીને ચોકકસ નાણા મદદ મળે છે.

આરબીક, ઈંગ્લીશ, અને ફ્રેંચ બાષામાં હાલમાં તાલીમ આપાઈ રહી છે. આ ઉપરાંત બધીજ આફ્રિકન બાષાઓમાં લેકચરો આપવાની પથ સગવડો છે.

ઝેકારસેવેકીયાના કોમ્યુનીસ્ટ નિબ્ધુ તોને બધી બાષાનું જ્ઞાન મેળવવા માટે કલાસો ઉઘાડવામાં આવ્યો છે. આમાં આફ્રિકન બાષા, આફ્રિકન રહેણી અને આફ્રિકન રાજનૈતિક વલણનો પથ તેઓ અભ્યાસ કરશે.

ઇજીપ્તીયર, વિદ્યાનીકો, ફેટોગ્રાફરો, શીલ્ડ ઉદ્યોગના નિબ્ધુ તો તથા રેડીયો માં કામ કરનારાઓ તાલીમ લઈ રહ્યા છે. તાલીમ મેળવ્યા બાદ પોત પોતાના દેશમાં તેઓ તેના પ્રચાર કરવાની ઇચ્છા ધરાવે છે.

રેડીયો ઉપર પથ આ તાલીમ આપાય છે. ઝેકારસેવેકીયાના રેડીયો એ ઇજીપ્તને ડેરો યથ આફ્રીકામાં ઓડકારટ કરવાની માંગણી કરી છે.

ઝેકારસેવેકીયા ઇજીપ્ત દ્વારા સમરત આફ્રિકામાં પેસવાનો ઇરાદો સેવે છે. તેમજ આફ્રિકાના દેશોમાં પોતાના એજેન્ટો નીમવાનો પથ પ્રયત્ન કરે છે.

મોરોક્કોથી બપ્પર છે કે, રશીયાની સરકાર પથ આફ્રિકન બાષાઓ શીખવા માટે પ્રયત્ન કરી રહી છે. મોરોક્કોમાં હાલ ઘણી આફ્રિકન ડીક્લનરીઓ પ્રસીદ થઈ છે. પોલો, પોલોન્ડ ફ્રેંચેરી, રમાનીયા, બલ્ગેરીયા, અને ઇસ્ટ જર્મની પથ વેપાર તેમજ એવરચીઆ દ્વારા આફ્રિકામાં પગ પેસારો કરવા ઇચ્છે છે.

લુકકોર્પોઝ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલેક્ટરન્સ અને ઇનસ્પેક્ટરન્સ માટે મળો :

આર. વીઠ્ઠલ
૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ રીટીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ રીટીટ, બેદાનીસખર્, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

બ્રિટનના કાયદાશાસ્ત્રીનો મી. લોને જવાબ

બ્રિટનની જે જે સંસ્થાઓએ મી. ગાર્ડનરને દક્ષિણ આફ્રિકા મોકલ્યા છે તે તે સંસ્થાના પ્રમુખો એ મી. લોને તેમના પત્રનો જવાબ આપતાં "ટાઇમ્સ"માં લખ્યું છે કે, "મી. લોનું એમ માનવું છે કે, દેશ આવથી પ્રેરાઈને અમે અમારા પ્રતિનિધિને ત્યાં મોકલ્યા છે તે સાવ ખોટું છે. અમને એ દેશના કાયદા કાનુનોમાં રસ છે તેથી અમે અમારા પ્રતિનિધિ કે જેઓમાં અમને પૂર્ણ વિશ્વાસ છે તેમને અમે ત્યાં મોકલ્યા છે. અમને ખીલ દેશના ધરના સવાલોમાં જરા પણ રસ નથી પણ કોઈ પણ સવાલ એવો હોય કે જે અમને અથવા કાયદાને લાગુ પડતો હોય તો તેમાં અમે રસ ધરાવીએ છીએ જ્યારે પંદેશોમાં પણ ન્યાયનું કાયદેસર ખુન થતું જોઈએ છીએ અરે અમે અમારી આખા બંધ નથી કરી શકતાં."

હું કે સુદત પરજ અમે ચોલાંડમાં અમારા કાયદા શાસ્ત્રીને મોકલ્યા હતા. અને ટેંગેરીમાં પણ દમશ્યા મોકલવા ના હતા પણ ત્યાંની સરકારને પોતાની બ.છ ઉઘાડી પડવાની બહીક હરી તેથી વધી ઉઠાવ્યો છે. જે અમારા દેશમાં આવે તેસ ચાલનો હોય ત્યારે પરદેશના કાયદાશાસ્ત્રીઓ આવવા ઇચ્છે તો તેઓને અમે સહય આપકારીએ.

રાષ્ટ્રી નિકટોરીયાના યુગમાં ક્રાંસમાં અ.વોન્ એક કેસ ચાલી રહ્યો હતો. તે વખતે રાષ્ટ્રીએ કોર્ટ ચીફ જરડીજ રસકને ત્યાં કેસનો અભ્યાસ કરવા મોકલ્યાવ્ય હતા ત્યારે પણ મી. લોના જવાબ વાંધ એ ઉઠાવાયા હતા. કોર્ટ રસને ત્યારે જણાવ્યું હતું કે, "ક્રાંસ એ સામગ્રી નથી શકતુ કે, આવો પ્રશ્ન હે વ તારે સમરત દુનીયાને તેમાં સ્વા-ભાવીક રસ પડે જ. આ કેસ આખી દુનીયા સમક્ષ બજવાઈ રહ્યો હોય અને સમરત દુનીયા તે તરફ મીટ માડી રહી હોય ત્યારે સ્વાભાવીક છે કે, તમા પ્રશ્નોની ટીકાઓ પણ યાવજ, ન્યાયના પાયાને જ્યારે તોડી પાડવાના પ્રાલન કરવામાં આવે ત્યારે તે ધરનો પ્રશ્ન છે એવો દ.વો કરવો ખોટો છે."

જ્યુરીઓના આંતરરાષ્ટ્રીય કમીશન ના મંત્રીએ મી. લોને જવાબ આપતાં લખ્યું છે કે, "અમે પણ મી. ગાર્ડનર ને દક્ષિણ આફ્રિકા મોકલવા માટે અમારો સહકાર આપ્યો છે. અમને ઘણા વખતથી દક્ષિણ આફ્રિકાના સવાલમાં અને ખાસ કરી જ્યારે આ કેસ ચાલી રહ્યો છે ત્યારે વધુ રસ છે. આ રસ એટલા માટે અમને નથી કે અમે તેથી દક્ષિણ આફ્રિકાનું, અથવા તેના કાયદાનું, અથવા તેની પ્રજનું અપમાન કરવા માગીએ છીએ. ચોક્કસ કાયદાઓ સમરત દુનિયામાં અમર સરખાજ હોય છે. એ કાયદા આ જ્યારે અમલમાં મુકાય છે ત્યારે ખીલ દેશના ધારાશાસ્ત્રીઓ ત્યાં જઈ તે કૌની ડીત પુરવાર કરાય છે તેનું જાન મેળવવા ઇચ્છે છે."

સરકાર જ્યારે તેને પોતાની નજર થી જોય ત્યારે તે વધુ બચમાં મુકાય છે. અને તેથી તેમાં અમને પુરો રસ છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં જુદી જુદી કોમની પ્રજા માટે જુદા જુદા કાયદાઓ છે તેનાથી સંપ અને શાંતી જોખમાય છે. હેલા થોડાક વખતથી આપણે જોઈએ છીએ કે, દક્ષિણ આ-ફ્રિકાની ધારાસભા પણ કોર્ટની ઉપરવટ જઈ શકે છે. આથી સમાજની સ્વતંત્રતા પણ જોખમમાં રહે છે."

કોર્ટ વિન્ટર કે જેઓ ૧૯૫૪ના અક્ટોબરમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના પ્રવાસે આવ્યા હતા તેઓએ મી. લોને જવાબ આપતાં જણાવ્યું છે કે, "હું જ્યારે દક્ષિણ આફ્રિકામાં હતો ત્યારે ત્યાં જે બંધોલી બે ઘટનાઓ તરફ માં ધ્યાન ખેંચાયું હતું. એ ઘટનાઓમાં યુરો-

પીયન ખેડુતોએ આફ્રિકન મજુરોને માર મારી જાન લીધી હતો મારે કરેવું પડશે કે જ્યારે મી. લો એમ કહે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાનું ન્યાયનું ધોરણ ઉચામાં ઉચું બંધકે બ્રિટનના જેટલું જ ઉચું છે ત્યારે તેનો વિરોધ કરવાની મને ફરજ જણાય છે."

દક્ષિણ આફ્રિકાના એક જણીતા પ્રખ્યાત લેખક મી. વીલીયમ પ્લોમર જેઓ હાલ ઇંગ્લંડમાં છે તેઓએ મી. લોને જવાબ આપતાં જણાવ્યું છે કે, "મી. લો પ્રશ્ન કરે છે કે, જ્યાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં શું કામ રસ છે? આનો જવાબ હું એમ આપવા માંચું છું કે, દક્ષિણ આફ્રિકાના ખીન-ગોરાઓમાં એમ મનાય છે કે, ગોરાઓ માટે એક અને ખીન-ગોરાઓ માટે જુદો ન્યાય દુનીયા ભરમાં છે." આ માન્યતાને નાશુદ કરવા પશ્ચીમના દેશોએ દક્ષિણ આફ્રિકામાં બની રહેલી ઘટનાઓ ઉપર ધ્યાન આપવું અને તેનો વિરોધ કરવો એ ઘણું અમલનું છે. સંભવ છે કે જે આમ ન કરવા માં આવે તો સમરત દુનીયાની ખીન-ગોરી પ્રજાને પશ્ચીમની ગોરી પ્રજાના ન્યાયમાં અને તેમની સ્વતંત્રતાની વાતોમાં તથા તેમના પ્રિરતી ધર્મમાં વિશ્વાસ નહીં રહે."

રાજદ્રોહના આરોપીઓનો કેસ

સમરત યુનીયનમાંથી જે ૧૫૬ બંધી કોમના રાજદ્રોહી વ્યક્તીઓને તા. ૫-૧૨-૫૬ના પકડવામાં આવ્યા હતા તેમનો કેસ તા. ૯-૧-૫૭થી જોહાનીસબર્ગના ડ્રીક હોલમાં શરૂ થયો છે. આ લોકો પર રાજદ્રોહનો ગંભીર આરોપ મુકવામાં આવ્યો છે અને તેઓને કોમ્યુનિસ્ટ અળવળ યોરો તરીકે મથવામાં આવ્યા છે.

ગુન્હાને પુરવાર કરવાને પૂર્વ તપ્યારી રૂપે ચાલી રહેલા આ કેસમાં મી. વી. સી. બેરોન્ જે ગુન્હેઆરો તરફથી બચાવ કરવા રોકવામાં આવેલા છે તે જોહોાય ધારા શાસ્ત્રી છે તેઓએ કોર્ટમાં જણાવ્યું હતું કે, આ કેસ હું કોર્ટમાં જતાં પહેલા જ હું તેને અર્દોજ પતાવી દઈશ. વધુમાં તેઓ એ જણાવ્યું કે સરકાર તરફથી ગુન્હે પુરવાર કરવા માટે જેમ બંધી માહીતી આ રજુ કરવામાં આવી છે તેવીજ રીતે મેં પણ આ લોકોને બચાવ કરવા માટેના બધા સુદાઓ રજુ કર્યા છે.

આજ સુધીની તપાસ દરમ્યાન બંધી એશીસોમાંથી જે કામળા પોલીસે જપ્ત કર્યા હતાં તે રજુ કરવામાં

આવ્યા છે. કોર્ટ સમક્ષ બધા કામળા મુકી દેવાયા છે અને તેમાંથી એક એક પત્રની પ્રોસીક્યુટર માહીતીઓ જાહેર કરે છે. માહીતીમાં પત્ર ક્યાં થી અને કેવી રીતે રચ્યો અને શું લખ્યું છે.

કોર્ટમાં જ્યારે આ કાર્યવાહી શરૂ હતી ત્યારે બહાર પૂર્ણ પોલીસ રાજ હતુ. ૫૦૦ પોલીસો ત્યાં હાજર હતાં અને મેદનીની ડિલચાલ પર નજર રાખતા હતા.

મી. બેરોન્ને બચાવ પહેથી ખાસ મુદાઓ રજુ કરતાં જણાવ્યું હતું કે, સરકારને જે ક્રીડમ ચાર્ટરને રાજદ્રોહી ગણ્યો છે, અમે માતાવવા ઇચ્છીએ છીએ કે, એ વાત સાચી નથી. ક્રીડમ ચાર્ટરમાં જે આદોશી છે, તે

આ દેશના મોટા બામના લોકો સ્વીકારે છે-કદાચ જે આદોશી સરકારને જ શક્ત મનમતા નહીં હોય, અને અમે એ ખીના સળીત કરીશું."

લીબરેશન યુવમિન્ટે કોઈ પણ વખત એવા વિચારો રજુ નથી કર્યા કે તેઓ સરકારને હીંસક રીતે બળવો કરી ઉખેડી નાખવા માંગે છે. અને આવા પમલો લેવા માટે કોઈ પણ સમયે પરદેશની મદદ મંગાવવામાં નથી આવી.

સરકાર તરફથી જ આરોપ મુકવા માં આવ્યો હતો તેના જવાબમાં જિલ્લો પુલ્કારો કરાયો હતો.

જે આરોપીઓ "આવન કોર્ટ" ના દેશોમાં ફરી આવ્યા છે, તેઓ યુરોપના પણ ઘણા દેશોમાં ફરી આવ્યા છે, અને હજુ સુધી, કોઈ પણ દેશમાં જવું એ ગેરકાયદેસર નથી ગણાયું.

સરકારે જે જે માહીતીઓ અને મુદાઓ અર્દો રજુ કર્યા છે તેનાથી તો એટલુંજ પુરવાર થાય છે કે, સરકારની નીતીથી જેઓ વિરુદ્ધ હોય તેમને કોઈ પણ રીતે ડાખી દેવા સરકાર ગમે તે હદે જવા તઇયાર રહે છે. હેલે કેટલા સમયથી આ ગુન્હેગાર મથાતી વ્યક્તીઓની પ.છળ પોલીસો પડી હતી. અને તેઓની ઉપર રાજદ્રોહનો આરોપ પુરવાર કરવા તે બંધી માહીતીઓ મેળવી રહી હતી.

હું બચાવ કરતાં જણાવવા ઇચ્છું છું કે સરકારે આ એક પ્લેન ઘડ્યો છે અને તેનો જવાબ ઇતિહાસ આપશે.

ભારતીય સંસ્કૃતિ

મનુષ્ય જાતિમાં હરતી ધરાવતા હાલ ના સઘળા ધર્મોનું ઉત્પત્તિ સ્થાન એશીયામા છે. કન્ક્રુસ્યનીજમ અને ટાઉઇજમ આનમાં, હીંદુઇજમ, ખ્રીષ્ટ ઇજમ, જેનીજમ અને થીપ્પીઇજમ ભારતમાં, ગોરારટ્ટીનીજમ ઇરાકમાં; જુડાઇજમ અને ક્રિશ્ચીવાનીટી પાલે-સ્ટાઇનમાં અને ઇસલામ અરેબીયામા. પશ્ચિમના લોકો જે ધર્મનું પાલન કરે છે તે સઘળા એશીયામાંથી મેળવેલા છે. એશીયાના વિચારો અને કળા ઉપર ભારતીય સંસ્કૃતિનો મોટો ભાગે પ્રભાવ પડેલો છે તેમજ જન્મતના ખીલ ભાગે ઉપર પણ તેની અસર થયેલી છે.

શ્રી. રાધાકૃષ્ણન,
ઇન્ડિયન નેસેજરમાંથી.

જેહૂલી કોશ મોટો

ગુજરાતી હુ ગુજરાતી ડીકશનરી.
કીમત પા. ૧-૨-૬.
'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

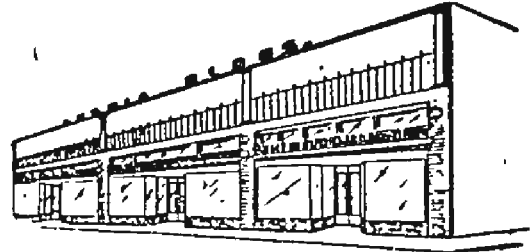
પુઠકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ
હિંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈપણ ભાગની હવાઈ ફરિયાઈ અગર જમીન
માગે મુસાફરી કરવા વેર બેઠાં અમારી મારફતે પુર્કીત કરો.
ઈંગ્લેન્ડ, આય, ચોરી, ટુલ્કલ, અન્કમાત, પ્લેટબ્લાસ, વિગેરેના વીમા અને
હવાયાની આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરચનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ કમીશનર
સર્વીસીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી
ખાજતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે ગઈત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને થોર્ન્ટોના
ઈનરચુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

K.M. Loodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

22 ct Jewellery made to order in latest designs

ખાવિસ કેરટ

સેનાના ઘાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયલ
કામ સંતોષ પામે એવા રીતે કરીએ છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની અંગડી અછોડા, સારીની પીન, વીંટી
બાકલ જેરોમ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

ફરનીયર! ફરનીયર!! ફરનીયર!!!

બેક્રમ સુટ, લાઈનીબ્રમ સુટ, વોઈરોલ, હરેસોલ એસ્ટ,
સાર્ક બોર્ડ ઓફીસ ટેસ્ટ, પુક ટેસ્ટ, ટેબલ, તકન કીધાયત
ભાવે ખરીદી સકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા પુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈ-
યાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર
આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

યુનીલાલ પ્રધર્સ

હમણાંજ ખુલ્લો મુકેલો માલ!

ન્યુ ધરા છાપેલી નીનન સારીઓ ૬ વાર થી. ૪૯-૬
જરીની કીનારવાળી ન્યોરનેટ ૪૫" વારની થી. ૧૫-૦

પાટલી પાલવ અને આખી ભાત વાળી
રેશમી છાપેલી સારી પા. ૭-૧૦-૦ થી ઉપર
નેવડી કીનારની સારી કેપ ૪૫" વારની થી. ૩/૧૧ થી ઉપર

મુતરાઈ સારીઓ છેલ્લી હબના રંગો અને છાપો વાળી
પાંચ વાર થી. ૨૭-૬ થી ઉપર
છ વાર થી. ૩૬-૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન
દેવામાં આવે છે.

લેખએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

યુનીલાલ પ્રધર્સ

(પ્રા.) લીમીટેડ

૬૩ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, હરબન.

ફોન: ૨૪૦૦૩

પી. ઓ. બોક્સ ૮૨૨.

લગન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

મુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ
પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ડાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ ખાલકની હોટેલ

(ધી કેનર મીડાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુલ્લાપર - હરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

તાજું ઉમદા ફ્રૂટ

આંખા અબઘ, લીલી અબઘ અને મુરજની મોસમ આલુ છે.
આહુ શી ૧-૩ રતલ, લસણુ ૯ પેની રતલ.
પાપક નંબર ૧ થી. ૧૦, નંબર ૨ થી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન જમર ભાવ પોસ્ટલ જુદાં. ખાસ્કીટ થી.
૧૦-૬ ટકન; લાંબી અને રફવેર ખાસ્કીટ થી. ૧૬-૬ ટકન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બ્લેલ્કન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરવ
ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કરાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

હાંડનનો પત્ર

(અમારા અખરપત્રી તરફથી)

માઉ માઉની ચળવળ

ગયા માર્ચ માસમાં ૩૪ વર્ષની વયના એક લેન્સ કોર્પોરલ ટ્રેવર ઓશીયસનાં પુત્ર માટે માઉ માઉ રોળીના એક માણસને નાયરોબીમાં ફાંસીની શિક્ષા કરતાં જડજ એમ્પલટને કહ્યું હતું કે આ કેસ અંગે ન્યૂઝ કુરએના નામના આફ્રિકને "માર્શલ કોલોનેલ"ની રોળીનો સખ્પ હોવાનું કહ્યું હતું છે ઓશીયસ સહિત અંગ્રેજ પાર્ટીપર કુમલો કરવામાં એલે જામ લીધેલો એમ એની જુવાની પરથી ખાત્રી થઈ છે અને ખીલે આફ્રિકન ગેધેરે જ્ઞાના નિર્દોષ જણાવે છે અને ત્રીલે વાંભેલી વાથેશ ના વિરૂદ્ધ કશી જુવાની પડી નથી.

કેનીયાના આફ્રીકને

આવતા માર્ચમાં કેનીયામાં થનારી સુન્ટણી માટે આફ્રિકનેને મતદાર તરીકે રજીસ્ટર થવાની મુદત ૩૧મી ડીસેમ્બર પુરી થઈ છે. આશરે એક લાખ આફ્રિકને રજીસ્ટર થયા હશે. જે આશા રાખેલી તેના કરતાં ઓછા છે. મત આપવાની લાયકાત ધરાવનારની સંખ્યાનો િદાજ ત્રણથી પાંચ લાખ નેટલો હતો. તે પછી આ પહેલીજ વાર હોવાથી બહુ ખરાબ નથી ગણાવું, આ રજીસ્ટર થયેલા આફ્રિકનેની સંખ્યા યુરોપીયન, એશીયન અને આરબ મત દારોની સંખ્યા ૮૩ હજારની છે, તેની ઉપર વટમણ છે. જે જુદા જુદા વિભાગો માં પથરાયેલી છે. નાયરોબીમાંથી માત્ર એક જ હજાર રજીસ્ટર્ડ થયા માટે બહાર આવ્યા છે જ્યાં આફ્રિકન વસતી એક લાખ ચોવીસ હજાર નેટલી છે. આ લોકો યા માટે આગળ નથી આવ્યા? કદાચ તેમને એમ લાગ્યું હશે કે મતદાર થવું એ કર બરનારા બનવા માટેનું પ્રથમ પગથિયું છે. અથવા તેા રોળીઓના વિસ્તારોમાં જે ખરાબ તરત જુસાઇ જવા લાગ્યું છે તેનું અહીં અસ્તિત્વ હશે! આ પરિસ્થિતિમાં સરકારને મતવિભાગો યુક્તર કરવા માટેના પ્રશ્ન ઝુંકવણુ બરેલો થઈ પડ્યો છે. નાયરોબી પછી કીકીયુ યુનિટમાં જરો કે એ નાનું છતાં સ્વતંત્ર યુનિટ રહેશે એનાં નિરા કરણમાં હઠાપણુ નોંધશે. વિલક્ષણતા દુર થવા પછી લોકો ખુશીથી રજીસ્ટર થશે એમ લાગે છે.

હાંડન-કેના શહેરીઓની
અહાલુભુતિ
એન્ગેસ્ટર માર્ડીયનના તંત્રીને
૨-૧-૫૭ના પત્રથી ઇ. એસ. સેકસ

અને જી. જી. સી. રાઉથની સહીથી એકપત્ર મળ્યો હતો જેમાં લખ્યું હતું કે "દક્ષિણ આફ્રિકાના ટ્રાપક અંગે અચાવ માટે યુનાઇટેડ કોમન્થના શહેરી ઓએ જે મદદ આપી છે તે માટે ભારે કદર કરવા સાથે આ દેશમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના કામદાર અખર અખ્યાસ કરનારાઓના એક પક્ષે પોતાનો ખાસ પ્રયત્ન કરવાનું નિશ્ચિત કયું છે. અત્યાર સુધીમાં આ ગ્રુપ માં પચાસેક માણસો જોડાયાં છે. અમારા આ મિત્રજાતિના દેશમાંથી દરેક જાતિના માણસને આ કમીટીમાં સુટેલા છે.

કેનીયામાં ફેરફાર

નાયરોબીની "યુનાઇટેડ કન્ડ્રી પાર્ટી" ને સુન્ટામેલા યુરોપીયન સખ્પોએ સ્વીકૃત કરેલી હતી તેને એકઝેક્યુટીવની ભલા મણુથી હવે વિસજ્જન કરવામાં આવશે બંધારણીય ફેરફારને એ પાર્ટીએ ટેકા આપેલો હતો.

ફ્રેન્ચ ટોગો લેન્ડ

આઠા તા. ૨-૧-૫૭ ફ્રેન્ચ ટોગો લેન્ડમાં માર્ચ બાદ લોકોને ધાના નામ ના નવા પ્રાંતમાં જોડાઈ જવું કે ફ્રેન્ચ યુનીયનમાં રહેવું તેના નિર્ણય કરવા માટે સ્વતંત્ર મત લેવાની ગોઠવણુ કરવાનું બીનસત્તાવાર રીતે નાણા પ્રધાન મી. ગોરિમાદે જણાવ્યું છે. પરંતુ પ્રમાણુપાત્ર સ્થળેથી જણાવાયું છે કે સરકાર યુ. એન. માં એ પ્રશ્ન રજુ કરવાની ચેરવીમાં છે. જેમાં માનણી કરાશે કે ફ્રેન્ચ ટોગો લેન્ડના લોકોને નિર્ણય કરવાની તક આપવી. આ પ્રશ્નને અર્થ 'યુનાઇટેડ નેટેટ ઓફ વેસ્ટ આફ્રિકા' સ્થાપવાના પ્રથમ પગલાં તરીકે ધણા એને ગણે છે ફ્રેન્ચ ડોન્સ્યુલેટના એક અધિકારીએ જણાવ્યું છે કે ફ્રેન્ચ સરકાર એવા કોઇ પ્રસ્તાવ ને ટેકા નહિ આપશે.

એનેને વાંચવા માટે

હરબનની ગુજરાતી મહિલા મંડળે પોતાના "શૈશ્ય મહોલસર પ્રસંગે એક રસીક ચોપાન્યુ બહાર પાડ્યું હતું. જે આ ઓફીસેથી શી. ૨-૬ માં મેળવી શકાશે. વાર્તા-અને વિવિધ લેખોને તેમાં સંગ્રહ છે.

Indian Opinion,
Private Bag,
Durban, - Natal.

એક પત્રકારનો દુઃખદ વિદાય

દક્ષિણ આફ્રિકાએ હેનરી ન્યુમાલોનાં મરણથી એક સુપ્રસિદ્ધ જ્ઞાતીસર યુઆઓ છે. "ડુમ"ના ઉપતંત્રી અને "જોલ્ડન સીટી પોસ્ટ"ના ન્યુઝ તંત્રી તરીકે તેઓ રીક અને અન્ય આફ્રિકનેમાં સારી રીતે જાણીતા હતા તેા પછી તેઓ વિસ્તૃત પ્રસિદ્ધિને પાત્ર હોય ક'ઇક અંશે તે મેળવી હતી.

દુ પ્રથમ તેમને રસ્ટનખમના પ્રસિદ્ધ રનાયમેન કેસ બાદ મળ્યો હતો. રનાય મેન, બાપ દીકરારને તેમનાં ફામ'પર એક આફ્રિકન ટેદી મજુરને ઠોરડાના મારથી થયેલા મરણ માટે ચકાસવામાં આવેલા પછી જ્યુરીને તેમને ફક્ત સામાન્ય હુમલા માટે જ હોપિત જણા યેલા. આ તપાસમાં જે બહાર આવેલું અને જે જે સાંબળેલું તે પરથી મારે 'ડુમ'ના તંત્રીને સુચના કરવી પડેલી કે આ ડીસ્ટ્રીક્ટમાં ફામ' લેખર ની પરિસ્થિતિ ખુલ્લી પાડવા જેવી છે જેથી રોની સેમ્પસન બહાર પડેલા અને હેનરીએ એ હકીકત પુનઃ વિચારણા માટે આગળ કરેલી હેનરીને જે જે વાર જ્યેલો હતો રનાયમેનનાં ફામ' અને તેની આજી બાજુની ડીસ્ટ્રીક્ટમાં તેને જે જણાયેલું તે તેજે 'ડુમ' ને વિદિત કરેલું કદાચ તેમાંનું ધણું તેા બનકી બધું' પછી ગણ્યત પછી આ મેળાપથી તેના માટે મને જેવો અભિપ્રાય બંધાયેલો તેઓ એક

આનંદી અને બહાર પુરૂપ હોય તેનાં વ્યવસાયમાં પ્રવિણતાથી સામે રીપોર્ટ આપવા માટે જોખમ બરેલું અને દુઃખદ કાર્ય તેજે કાચમાં લીધું હતું.

સહકારી અવલોકનનો વખાણવા જ્ઞેમ આ દાખલો હતો એમ શોરમેલોજમાં એક બાપણુ કતાએ કહ્યું હતું. 'ફાર્મની' ફામ'માંથી વ્યથિત હેનરી નાસી જમા પછી પોલીસ સાથે પાછો આવ્યો ત્યારે તેજે કહેલું કે "જે હતું તે એ. પછી એ એક નર્ક જ હતું" એનથી સેમ્પસનનાં આદરણીય પુરતક માટે તેજે જ કહેલું કે - "એ હેનરીના હાથે લખાવું જોઇતું હતું કેમકે તેમાં તેના મુદ્રાલખો સમાયેલા છે. "સેમ્પ સને કહેલું કે "હેનરીનું વ્યકિતત્વ અને મારે વિમત, બેધાલ કંપાઉન્ડ તથા જોખમના કિલ્લાનો મી. ડુમ, પ્રવિલ્લ હવ્ય એ સખળું એક આફ્રિકન જ હતું."

આ સત્ય જ છે તે સમજ જ્ઞાતીસર હતો. વ્યવસાય, અનુરામ અને કાષેલીયત માટે તે એક જેવી જાતિનો પુરૂપ હતો. હા! "એક ચીકી ફેર" ખરો પરંતુ બ્યારે આપણે આપણા ચમ્મા જેવે ચડાવીને તેની હિંમત અને આત્મિક દ્રઢતાને છેલ્લી સલામ કરી શું ત્યારે આપણે તેના સિવાય રંક ગણાઈશું.

દક્ષિણ આફ્રિકાનું ઉતરેલું ન્યાયતંત્ર

હાંડન, તા. ૨૭ (રોઈટર).
શ્રી ટીચ વકીલ શ્રી જોહાસ માર્ડીનરે આજે અહીં પત્રકાર પરિષદ સમક્ષ જણાવ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રીકાના ન્યાયનું ઉતરતું જતું ધોરણુ જોઇને મેં ત્યાંના એકે ય વકીલ એવો જ્યેલો નહિ જે "અત્યંત હચમચી" ન ચ્યો હોય
શ્રી માર્ડીનર દક્ષિણ આફ્રીકામાં રાજકોહનાં ૧૫૩ આરોપીઓ સામે ચાલેલુ પ્રાથમિક અદાલતી કામકાજ જોઇને અહીં પાછા ફર્યા છે. તેઓ ક્ષીટનની જુદી જુદી વકીલ સંસ્થાઓ તરફથી કામકાજનું નિરીક્ષણ કરવા મયા હતા.

કે દક્ષિણ આફ્રીકાના શાસકપક્ષે ન્યાયની જગાઓ પર જે નિમણુંકા કરી છે તે ગુણવત્તા પર નહિ પછી અન્ય પ્રકારે કરવામાં આવી છે. વળી સામ્પવાદી કુચેને દખાવવા માટે સામ્પવાદ અને સામ્પવાદીની વ્યાખ્યા એટલી વ્યાપક કરેલી છે કે અલખતાવાદની નીતીનો વિરોધ કરનાર, એટલે કે સત્તા પરના પક્ષનો વિરોધ કરનાર કોઇ પછી વ્યકિતને એમાં સંડોવી શકાય. વળી કોઇ પછી માણસને જે અમુક બીરટ, પર મૂકવામાં આવે તેા તે મુળજ્ઞ નામરીક અધિકારો યોઇ મેસે છે. હાલ જે કેસ ચાલી રહ્યો છે તેથી જાતના કેસોમાં જ્યુરી દારા કામ ચલાવવાની પદ્ધતિ કાઢી નાખવામાં આવી છે અને સરકાર ખાસ અદાલતો દારા કામ ચલાવી શકે છે. આ પરથી જોઇ શકાશે કે નામરીક સ્વાતંત્ર્ય કેટલું રહી શક્યું છે.

સેન્ટ પોલ કેપીટલના ડેનન એલ. જે. ડોલીન્સ પરિષદને પ્રમુખસ્થાને હતા. તેમજે કહ્યું હતું કે તદોમતદારો સામેનું કામકાજ લગભગ જે ત્રણ મહિના સુધી ચાલશે. બચાવનો ખર્ચ લગભગ એક લાખ રટલીન થશે. બચાવ માટે બંડોળ એકકું કરવામાં આવે છે તેની અસર વધુ સારી પડી રહેલી દેખાય છે.
શ્રી માર્ડીનરે પત્રકારોને કહ્યું હતું

શ્રી માર્ડીનરે વધુમાં કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રીકામાં રાજકોહ માટેની શિક્ષા મોત છે. આમ આ કેસમાં તદોમતદારોની હાંડળીનો પ્રશ્ન રહેલો છે.

હંમેશ કરતાં આજે બધાના હૃદયમાં આપવાના આનંદની લાગણી વધારે દેખાય છે. દુશ્મનને આપવાની સારામાં સારી વસ્તુ તે ક્ષમા ભાવ, મીઠાને માટે પ્રેમ, તમારા બાળકો માટે સાચો રાહ, પિતા માટે ગર્વ અને માન, માતા અલીમાન લઈ શકે તેવું આચરણ, તમારે પોતાને માટે આદર, અને બધા મનુષ્ય માટે દયા અને ધર્મતા.

— ત્યારે —

તમારા વહાલા પ્રિયજન માટે શું ?

તેમના લલા માટે તેઓની આફતમાં મદદગાર થાય તેવી

ન્યુ ઈન્ડિયાની જીન્ડગીના વીમાની પોલીસી

એ એક ખરેખર સાચી ભેટ છે.

હવેલો વીમો લઈ તમારા વહાલાઓને તમે આનંદ આપી શકો છો, અને અમે તમારી સેવા કરી આનંદ લઈ શકીએ છીએ.

વીમા બાબતની સાચી સલાહ અમારી પાસેથી મેળવો.

—ધી—

ન્યુ ઈન્ડિયા ઈન્સ્યુરન્સ ક્વા. લી.

મુખ્ય ઓફીસરો

રૂસ્તમજી (પી.ટી.) લીમીટેડ

૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

Telephone :
20951

177 Grey Street
DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન:
૨૦૯૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ
ડરબન.

ભગત્સ વેજેટેરીયન લાઉન્જ

(પ્રોપ્રાઇટર: જી. એલ. ભગત)

ધીની મીઠાઈઓના સ્પેશલિસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

અમારી ચાલુ વાતો

ધુપ સુગંધ

લેખક: સોપાન

પ્રકરણ રહસ્ય

(મતાંકથી ચાલુ)

કેલેજ પૂરી થતાં સુધીમાં જ્યારે વખત મળ્યો ત્યારે તેઓ એક બીજા ને મળ્યાં, હસ્યા, મન હળવા કર્યો અને છુટા પડવાનો સમય આવ્યો ત્યારે પથુ હૈયાં ને હૈઠ હસતાં જ રહ્યાં.

ઘેર જતાં માધવી વિચારવા લાગી: 'આ કમલેશને મારાથી કેમ ઊડી શકાય? મારા વિના એ કરમણ જ્ય ને એના વિના મારાથી હવે રહેવાય નહિ. બા-બાપુજીની પાસે મારે હૈમ ખોલીને બધું જણાવી દેવું જોઈએ. મારા પ્રત્યે એમના દિલમાં જે અપાર પ્રેમ ભરેલો છે તેના ઉપર વિશ્વાસ રાખી મારે આજળ વધવું જોઈએ.'

માધવી હોંમત અને ઉત્સાહથી તે દિવસે સાંજે પોતાના ખંભારામાં દાખલ થઈ. એણે વિચારી લીધું હતું કે ઘેર જઈ બા-બાપુજીને હળીમળી લઈ પોતાના ખંભારામાં એ ચાલી જશે ને બાપુજીને પત્ર લખી પોતાના મનની બધી વાત જણાવી દેશે.

પથુ માધવી ઘેર આવી ત્યારે તેને માટે જુદી જ સ્થિતિ નિર્માણ થઈ હતી. દીવાનખાનામાં દાખલ થતાં જ તેણે એને અપર આખાં કે બાની તમિષત સારી નથી ને બાપુજી અગર માંથી વહેલા ઘેર આવી ગયા છે! માધવીના હાથપગ ઢીલા થઈ ગયા. જે વિચાર્યું હતું તે બધું મનમાંથી સરી ગયું. બીજે ક્યાંય નજર કર્યો વિના એ સીધી કપ્પાસખાના ખંભારામાં આવી પહોંચી. કપ્પાસખાના આંખ નો પોપચાં ઢાળી પથારીમાં પડ્યાં. હતાં. પાસે અંબીર મુખે પિતાજી બેઠા હતા. માધવીથી આ જોવાયું નહિ. એની સ્વસ્થતા ચાલી અછ, પોકારી ઉઠી: 'બા, તમને શું થયું?'

કેલાસખાએ આંખ ઉઘાડી માધવી ના અહેરા ઉપર સ્થિર કરી ત્યાં તે તે ઉભરાવા લાગી! માધવીએ એમની છાતી ઉપર મથું ઢાળી દીધું. હરિવલ્લભ અમકરને બેઠા થઈ ગયા ને બોલ્યા: 'શું થયું? શું છે આ બધું?'

'બા મારે લખને જ માંદાં પડી ગયાં છે, પામલની પેઠે માધવી બોલી ઉઠી. કેલાસખાએ એના મોં ઉપર દેખેળા દાખી. હરિવલ્લભ આશ્ચર્યથી જોઈ જ રહ્યા. એમને કંઈ સમજાયું નહિ. કેલાસખા ધીમેથી બોલ્યાં: 'માધવી

મને કંઈ છે જ નહિ. સહેજ તાવ આવી ગયો. ચાલતાં ચકકર આવ્યાં ને પડી અછ એટલે રાસુએ તારા બાપુજીને બોલાવ્યા. કંઈ અંબીર છે જ નહિ. ડોક્ટરે કહ્યું છે કે થોડા આરામથી સાંજે થઈ જશો.'

માધવી કંઈ બોલી નહિ. કેલાસખાનું છેલ્લું વાક્ય પૂરું થયું કે એ ઉઠીને ઝડપથી પોતાના ખંભારામાં ચાલી અછ. હરિવલ્લભની મૂંઝવણ વધી પડી. પળવાર માધવીને રોકવાની ને તેની પાછળ જવાની ઇચ્છા થઈ આવી, પરંતુ એમાંનું કંઈ તેમણે કયું નહિ. કેલાસખા કંઈક કહેશે એમ માની તેમની સામે જોતા તેઓ બેસી રહ્યા.

કેલાસખા કંઈ બોલ્યાં જ નહિ. તેઓ તો ફરી આંખે બંધ કરી પડી રહ્યાં. હરિવલ્લભથી હવે સહન થયું નહિ. તેઓ બોલ્યા: 'માધવી કેમ આટલી બધી ગભરાઈ ગઈ? શું થયું એને?... સવારે એ અછ લાંબે તમે અસ્વસ્થ મની અમાં હતાં. કંઈ ચર્ચા થઈ હતી તમારી વચ્ચે?'

કેલાસખા અપરાધીની પેઠે એમની સામે જોઈ રહ્યાં, પથુ કશું બોલી શક્યાં નહિ. હરિવલ્લભ વિચાર કરી ઉભા થયા ને માધવીના ખંભારા તરફ ચાલ્યા. માધવી પોતાના ખંભારામાં આવી કુસકે કુસકે રડી હતી. એને અથુ મે અથુમાં ખાતરી અછ સુકી હતી કે કેલાસખા એને કારણે જ માંદગીમાં પડકાઈ પડ્યાં છે. લાગણીભર્યું હૈયું ને કસ્પનાશીલ મન એટલે કપ્પાસખા એ જે બે પાંચ વાક્યો કહ્યાં હતાં તે ઉપરથી એની નજર સામે કસ્પના નાં દરચો રચાયાં હતાં: કપ્પાસખાને આંખે અંધારાં આવતાં ને નીચે પડકાઈ પડતાં એણે જોયાં! પિતાજીને ફેન મળ્યો ને તેઓ ગભરાઈથી ઘેર દોડી આવ્યા તેનું ચિત્ર પથુ એણે જોયું! હરિવલ્લભ એના ખંભારામાં દાખલ થયા ત્યારે માધવી આંસુ લુછી ઉભી થઈ. હરિવલ્લભ પાસે આવી એની પીઠ ઉપર હાથ ફેરવતા બોલ્યા: 'મહુ અમરાઈ ગઈ, બેટા!... તારાં બા સાથે સવારે કે રાત્રે કંઈ બોલવાનું થયું હતું?'

માધવી જવાબ આપી શકી નહિ. એણે માથું નીચું ઢોળી દીધું. હરિવલ્લભને તેમ બોલવાનું કે... માધવી

સૂઝું નહિ એટલે એમણે કહ્યું: 'જો, હાથ મોં ઘોષ સ્વસ્થ અછ નાસ્તો કરી લે ને પછી તારાં બા પાસે જઈ એમનું મન હળવું કર.'

હરિવલ્લભ ધીમે પગલે પાછા વળ્યા. માધવી વિચારમગ્ન સ્થિતિમાં થોડીવાર લાં જ ઉભી રહી. પછી એને થયું: 'હવે તો બાપુજીને મારે બધું કહી જ દેવું જોઈએ.'

એને માધવીએ પર્સમાંથી કમલેશ નો પત્ર કાઢ્યો. એક પંજ એના ઉપર દૃષ્ટિ સ્થિર કરી પછી તે બાપુજી માં મૂક્યો અને પેઠ તથા પેન લઈ તે પત્ર લખવા બેસી અછ.

અછ કાલથી મનમાં જે વિચારો આવ્યા હતા તે બધા તે પત્રમાં લખાયા નહિ, કારણ કે એના મનની સ્થિતિ જ પલટાઈ અછ હતી. કપ્પાસખા બાની માંદગીથી મનનું આકાશ વેરાયેલું હતું. એણે પિતાજીને લખ્યું: 'આ પત્ર વાંચી તમને તીવ્ર આધાત લાગશે એમ સમજ્યું છું છતાં હવે વધુ વખત તમને અંધારામાં રાખવાનું પાપ મારે કરવું નથી. બાની અંબીર માંદગી માટે હું જ જવાબદાર છું. એમની ને મારી વચ્ચે કંઈ ચર્ચા થઈ નથી. આ સાથે એક પત્ર છે તે તમે વાંચશો તે બધું સમજાઈ જશે. આએ તે વાંચ્યો નથી, પથુ એ વિષે તેમને બધી ખબર પડી ગઈ છે ને મેં એમની પાસે સાચી વાત કહી લીધી છે.'

'તમે મારા પર અપાર વિશ્વાસ રાખ્યો છે ને આ જમતમાં કાઢીને ન મળે એટલો પ્રેમ તમે મને આપ્યો છે, પથુ આ બાબતમાં હું પરાધીન બની અછ છું. હોય કોઈનો નથી ને હોય તો મારો જ છે. કૃપા કરી તમે કમલેશને દોષિત અથુતા નહિ. એણે મને છેતરી નથી, બોળવી નથી, સમજાવી નથી. એ સર્વોશે સુશીલ, સજ્જન, સદેહી છે. મારા ઉપર એને અપાર લાગણી છે. મારી સ્થિતિ પથુ એવી છે.'

'તમને યશ કે મેં' તમારાથી છાનું રાખ્યું. સાચી વાત છે, છાનું તો રાખ્યું છે ને તે મારો અંબીર અપરાધ છે એમ હું સ્વીકારું છું, પરંતુ તેની પાછળ તમને છેતરાવાનો કે અંધારામાં રાખવાનો હેતુ કદી હતો નહિ મારા પ્રત્યે તમારો અપરંપાર પ્રેમ છતાં તમારાથી હું ઝડું છું ને સાથેસાથ તમને આવી બાબતથી ઉઠો આધાત લાગે તે પથુ સમજ્યું છું એટલે માઈ હૈવ આજ સુધી હું ઉઘાડી શકી નથી. નૈનિતાલમાં તમને મારા વિચાર-વર્તનમાં વિચિત્રતા લાગતી હતી તેનું પથુ ખરું કારણ મારી આ માનસિક સ્થિતિનું જ હતું.

'આએ આ વધુ બંધુ છે ને મારી

વાત કરી નથી. હું ન કહું તો એક બે દિવસમાં તેઓ એ તમને કહેવાનાં જ છે. એમના જીવનમાં પ્રેમ ને શાસ્ત્રીય દાલવવાનું સાધન હું છું ને શ્રદ્ધાભક્તિનું પાત્ર એક પરમાત્મા ને બીજા તમે છો. તમારાથી તેઓ કંઈ છાનું રાખી શકે જ નહિ.

'લખું છું ને યાદ આવે છે કે તમે તે મને આ સંસારથી પર એવી બનવતી મીરાં જ અમને છો, પથુ હું એવી નથી. તમારા સંસ્કાર પામેલી છતાં એક સામાન્ય કન્યા જ છું... વધુ લખવાની હોંમત ચાલતી નથી, લખાતું પથુ નથી. મારો કંઈ અપરાધ થયો હોય તો માફી માગું છું. પથુ એટલું ખાતરીપૂર્વક માન્યું કે આ બાબતમાં કોઈ દોષિત હોય તો હું હું એકલી જ છું.'

માધવીએ પત્ર પૂરો કર્યો ત્યારે શ્વાસ અને લોહીની અતિ અનેક અણી વધી અછ હતી. પત્ર ફરી વાંચવાની હોંમત એ કરી શકી નહિ. ઝડપથી ઉઠી એણે એક કવર લીધું ને તેમાં બંને પત્રો નાંખી એ ખંભારાની બહાર આવી. રાસુ નજીક જ ઉભો હતો. માધવીએ તેને બોલાવી કહ્યું: 'બાપુજી ને એમના ખંભારામાં જઈ આ આખી આવ.'

રાસુ આશ્ચર્યથી માધવી સામે જોતો. પત્ર લઈ ગયો ને માધવીએ તરત જ બારણું વારી દઈ પથારીમાં પડ્યું મૂક્યું. એની આજુબાજુ કોઈ હતું નહિ ને કોઈ આવે એમ પથુ નહોતું. છતાં બપોળે એનું હૈયું કંપવા લાગ્યું. એણે ખોશીકામાં મોં છુપાવ્યું. આખું શરીર પથારી સાથે દબાવ્યું. પછી પડખું કરી શિથિલ બની આંખ મીચી પડી રહી. થોડીવારે શરીરમાં તાણ આવતી હોય એમ બધાં અંગો ખિંચાયાં. એ જોર કરીને ઉભી થઈ. મન તે જાણે અહેર મારી અથુ હોય એમ નિષ્ક્રિય બની અથુ. બારી પાસે આંખ ખોલી ઉભી રહી, પથુ મામ ઉપરનું કંઈ જોઈ શકાતું ન હોય એવી જ મનની સ્થિતિ રહી. એણે ખંભારામાં આંટા મારવા પ્રયત્ન કર્યો, પથુ તેમાં શરીર સ્થિર રહી શક્યું નહિ.

અચાનક બારણું ખખડ્યું. માધવી કાંપી ઉઠી. મનનાં સ્થિર થયેલાં જળ પથુ જાણે કુણ ઉઠ્યાં. અંતર બોલી ઉઠ્યું: 'પિતાજી!' પથુ બારણું ઉઘાડવાની હોંમત ચાલી નહિ. હરિવલ્લભે ફરી બારણું ખખડાવ્યું તે રૂંધાતો કંઈકાંથી અવાજ આવ્યો: 'માધવી!'

માધવી દોડી, બારણું ઉઘાડી પામલ ની જેમ વચ્ચે ઉભી રહી. એની આંખો ફાટી હતી. હરિવલ્લભ એ જોઈ રહ્યા. એમના શ્વાસની ધમધમ ચાલતી હતી, હાથમાં પત્ર હતો. પથુ એ પકડમાં રહેતો નહોતો. હાથની

દુર ઉભા ભય, ચીંતા ને આશ્ચર્યથી આ બધું જોઈ રહ્યો હતો.

‘આ શું કયું બેટા!’ હરિવલ્લભ બોલ્યા, જાણે પદ્માનું કોઈ ઉત્તર વિખર ધણુધણી ઉઠ્યું.

માધવીએ બારથાનો ટેકો લીધો. એ જ વખતે લખડિયા ખાતાં કંઈલાસ્યા લાં આવી. ધૂળજતા સ્વરે એમણે કહ્યું.

‘તમે માધવીને કંઈ કહેશો નહિ, પૂછશો નહિ.’

હરિવલ્લભ કંપવે હાથ ઉઠાવે કરી એમની સામે પત્ર ધર્યો.

કંઈલાસ્યા બોલ્યાં : ‘હું જાણુ છું, બધું જાણુ છું, તમે શાંતિ રાખો... માધવી! તું શાંતિ રાખ...તમે બંને શાંતિ રાખો!’

અને તેઓ નીચે ટળા પડ્યાં.

હરિવલ્લભ અને માધવીએ તરત જ એમને બેઠાં કર્યાં. રામુ દોડીને પાસે આવ્યો. ત્રણેયની મદદ લઈ કંઈલાસ્યા પોતાના ઓરડા સુધી પહોંચ્યાં ને પચારીમાં માથું ઢાળતાં બોલ્યાં : ‘આ ધર-કુટુંબનું સુખ હવે પુરું થયું! મારાથી આ જોવાશે/ નહિ, આ દુનિયામાં હવે રહેવાશે નહિ.’

માધવીએ મદાપ્રવચને આકંઠે રોડ્યું. હરિવલ્લભ હજી કંપવે જ ઉભા હતા એમનાથી આ સંભળાયું નહિ એટલે સાંધી ચાલી દીવાનખાનામાં આવ્યા ને ટમ્બો યજ્ઞ એક સોદા ઉપર ખેસી મવા.

માધવી અનેક અમંગળ શંકાઓથી ઘેરાતી, ભયથી ધરજીતી, ધીમે પલે કંઈલાસ્યાના ઓરડામાંથી નીકળી દીવાનખાનામાં આવી. એણે જોયું, પિતાજી આંખો ઢાળીને પડ્યા હતા. મંદ સ્વરે કંઈક બોલતા હોય એવું એને લાગ્યું. એ નજીક ગઈ. કાને શબ્દો અથડાયા :

‘અર શું કયું?...આવું કોઈ દિવસ નહોતું ધાયું...અમૃતનો કુંબ ઢોળાઈ ગયો...ને છેક ઉકરડા ઉપર!’

હરિવલ્લભનાં પોપચાં ઉંચાં ચયાં નહિ, પછી હાથ કપાળ સુધી પહોંચ્યો. માધવીની આંખે કમકમાં આવ્યાં, લાં તો હરિવલ્લભે અચાનક માથું ધૂણાવ્યું ને આંખો પછી ઉઘાડી. માધવી એ જોઈ ભયથી ચીસ પાડી ઉઠી.

હરિવલ્લભ ગજજીં ઉડ્યા : ‘નહિ, માધવી! એ નહિ બની શકે. મારી પુત્રી...મારી માધવી કોઈ પરદેશીને... કોઈ ભિખારીને...’ હરિવલ્લભનો રોષ શબ્દોમાં ઢળા ન શકે એટલી હદે પહોંચી ગયો હોય એમ તેઓ કાઠી આંખે માધવી સામે જોઈ રહ્યા ને બાકીના શબ્દો ગળા ગયા. માધવી થી એ જોવાયું નહિ, એણે બંને હાથે આંખો ઢાળી દીધી ને નાસી જતી હોય એમ તરત જ દીવાનખાનાની બહાર દોડી ગઈ.

—કમલા:

યુદ્ધનો વિરોધ કરતું માતાઓનું નિવેદન

(પહેલાં પાનાનું અનુસંધાન)

અમે માતાઓ સમરત દુનીયાના શબ્દો સુતધારને વિનંતી કરીએ છીએ કે તેઓ પોતાના દીકરાં યુનાઇટેડ નેશન્સની ભાવના રાખે અને દિશક રીતે શાંતી સ્થાપવાના બેટા ખ્યાલને સુધી દે. અમે અરજી કરીએ છીએ કે યુદ્ધની શરૂ તક્યારીઓ ને દેશો ક્યાં કરે છે તેઓ તેને હવે રોકે. એટમીક શસ્ત્રો આ હાઇડ્રોજન ત્રિપેનો કે જે સર્વેનો વિનાશ સર્જનારા છે તેના પ્રયોગો અને તેનું સર્જન બંધ કરે કારણ કે તે માનવતાનો નાશ કરનાર છે.

અમે વધુ અરજી કરીએ છીએ કે દુનીયાની અમુલ્ય શક્તી માનવતાની ઉત્પત્તિ માટે અને આપણા બાળકોની ઉત્પત્તિ માટે, કેળવણી સ્વાસ્થ્ય અને સુખ ખાતર વપરાય. બાની પ્રજનન છત્રન પ્રેમ, સુખ અને સહચરેની ભાવના જાગૃત થાય એવું કરવામાં આવે.

અમે ધરજીએ છીએ કે, દુનીયાના બધાં જ સ્ત્રી અને પુરૂષો પ્રત્યેકનું માન જાળવે અને પ્રત્યેકને મિત્ર મણે.

દુનીયામાં જ્યારે માનવતાનાં ભાવી

મો સવાલ ઉભો છે ત્યારે અમે નમ્ર અરજી કરીએ છીએ કે માતાઓની આશાઓ અને અરમાનો તથા ઇચ્છાઓને માન અપાય.

અમને ખાતો છે કે, કોઈ પણ રંમની અને કોઈ પણ દેશની અથવા કોઈપણ રાજનીતી ધરાવતી માતા પોતાના બાળકો માટે શાંતી અને નિર્ભયતા ઇચ્છે. આથી હમે દુનીયાની સમરત માતાઓને અરજી કરીએ છીએ કે, આપણાં બાળકોનાં હિતને ખાતર અને માનવજાતીના હિતને ખાતર બધા સંપથી એક યજ્ઞ પ્રવચન આદરીએ.

શિક્ષકો જોઈએ છે.

બે શિક્ષકો એરેબીક અને હિંદુ શિખવવા માટે જોઈએ છે. પ્રમાણ પત્ર સાથે મળે: અથવા લખો.

મદ્રેશા ઇન્સ્ટિટ્યુટીયા

મંત્રી

બોક્સ ૫૦૭૫,

જોહાનીસબર્ગ.

વિવિધ વર્તમાન

ગોરાઓની પેઢીમાં હિંદીઓ ઉંચું સ્થાન ધરાવે છે

‘ડેલી ન્યુઝ’નો ખાસ ખબરપત્રી જણાવે છે કે ભારતની સરકારને પુણાયેલા કેટલાક પ્રશ્નો નેવા કે હિંદી વેપારીઓમાં પરદેશી પેઢી કેટલી અને તેમાં ઉંચું સ્થાન ધરાવનાર હિંદીઓ કેટલા? તથા હિંદી કામ દારાને ઉંચે ચઢવાની તક આપવા માટેની અપીલના જવાબ રૂપે સરકારે હમણાં જ એક હવાલ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે. જેમાં જણાવાયું છે કે ૨૦૦ ઉપર પરદેશી પેઢીઓમાં લગભગ બધાં જ ઉંચાં અને નીચલાં સ્થાનો પર હિંદીઓ રોકાયેલા છે. બાકીની પરદેશી પેઢીઓમાં બે ત્રતાંશ ભાગના હિંદીઓ છે. બધા મળીને લગભગ ૫,૦૦૦ હિંદીઓ આ ઉંચા અધિકાર પર છે જે નવ વર્ષ પર માત્ર ૫૦૦ જ હતા. સારા પમારે કાર્ય કરનારા હિંદીઓમાં જેમ વધારો થયો છે તેમ વિદેશી કામ કરનારાની સંખ્યા પણ વધેલી છે ૧૯૪૭ માં હિંદી સ્વતંત્ર થયું ત્યારે જ હજારથી ઓછા હતા મયે વર્ષો એ આંકડો સાડા છ હજારથી ઉપર ગયેલો જેમાં ૮૭ ટકા હિંદીશો છે.

આફ્રિકન પ્રોફેસરને અમેરીકાની ઓફર

યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સના કનેકટીકટ શહેર ની ટ્રીનીટી કોલેજમાં ૧૯૫૫ના જુનમાં એમ. એ. ની ડીગ્રી મેળવનાર. ૪૧ વર્ષની વયના એક ઝુલુ મી. એપ્સો

લોમ વીલાકાઝીને ઢાટ્ફર્ડ યુનીવર્સિટી માં આફ્રિકન સ્ટડીમાં સ્થાન લેવાની ઓફર મળ્યા છે. માનવામાં આવે છે કે અમેરીકામાં પ્રોફેસર તરીકે આ સ્થાન મેળવનાર એઓ પહેલા જ આફ્રિકન છે.

મી. વીલાકાઝી ડરબનની યુનીવર્સિટી ઓફ નાટાલની ઇન્ટરટીટ્યુટ ઓફ થોસ્પલ રીસર્ચના નક્ષીફ્ડ રીસર્ચના એક રહેલર છે. તેઓ નાટાલ યુનીવર્સિટીની તથા ઢાટ્ફર્ડ સેગીનરી કોલેજના-કનેકટીકટની ડીગ્રી ધરાવે છે. તેઓ પરિણીત હોય પાંચ બાળકોના પિતા છે.

ટ્રીનીટી કોલેજમાં ૧૯૫૫ સુધી અભ્યાસ કર્યા પછી ઢાટ્ફર્ડ સેગીનરી ની કેનેડી મીશન સ્કુલમાં મી. વીલાકાઝી અન્થ્રોપોલોજીના ઇન્સ્ટ્રક્ટર હતા.

યુનીવર્સિટી નેટીવ કોલેજમાં તેમણે શિક્ષણ લીધેલું, અને નાટાલની આફ્રિકન ટીચર્સ સોસાયટીના તેઓ એમ્-નાઇઝમ સેક્રેટરી હતા.

‘એપાર્ટહેઇડ’ શબ્દનો ઉચ્ચાર

ન્યુયોર્ક ૧૩-૧-૫૭ સાપાના ખબર છે કે યુનાઇટેડ નેશન્સના ધણા રાજ દુતો ‘એપાર્ટહેઇડ’ શબ્દનો હવે તેો ઉચ્ચાર કરી શકે છે પણ હજી અપવાદ તેો રહેલો જ છે. કેટલાક રશીયન, યુગોસ્લાવ અને સાઇનીઝો એનો ઉચ્ચાર ‘અપેટાઇટ’ કરે છે. દુબાપિ યાઓ, કે જેમને બાપણુ વખતે તરત જ બાબાંતર કરવું પડે છે તેઓ એ

જોઈએ છે હાડકાં

તમારાં સ્ટેશન કે સાઈડગિ પહોંચતાં કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ ધારાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:

**THE
BULL BRAND
FERTILIZERS LTD.**

SARNIA NATAL.

શબ્દને ધીજી બાધામાં બદલવાનો અમ નથી લેતા નેથી ભત્તીય અલમતાને દર્શાવતો આ એક આક્રિફાન બાધાનો શબ્દ હવે તો સામાન્ય રીતે યુનાઇટેડ નેશન્સની પાંચે ઓશીશવક બાધા-ઇંગ્લીશ, ફ્રેન્ચ, સ્પેનીશ, રશીયન અને ચાઇનીઝના અંમ નેવો બની ગયો છે.

મેરીલેન્ડના પહેલા નીત્રો જજ

મી. જ. એવરેટ લેધન નામના એક નીત્રો વકીલ અને ટ્રાફિક કોર્ટના મેજસ્ટ્રેટની પાલ્ટીમેરની પીપલ્સ કોર્ટ ના જજ તરીકે નીમણુક થઇ છે એથી મેરીલેન્ડમાં એંચ ઉપર એઓ પહેલા નીત્રો બણાય છે.

અવનર યીથોડર મેકેડેલીને મી. લેધનને મહ વિકમાં એક ગોરા જજ ના મરણથી તેની જગ્યાએ પીપલ્સ કોર્ટમાં સંયુક્ત જજ તરીકે નીમ્યા હતા. એઓ એક ટર્મની ઓશીસ પુરી કરશે જેની મુદત આવતા વર્ષે પુરી થશે ત્યાર પછી જે તેમને એંચ પર ચાલુ રહેવું હશે તો સુંદણીમાં અવરમ ઉભા રહેવું પડશે.

પાલ્ટીમેરની આર એશોશીએશન, અને તેની નીત્રો કાઉન્ટર પાર્ટ તથા મોન્યુમેન્ટલ આર એશોશીએશન તરફ થી મી. લેધનની લાયકાત ઠોવાની બલામણુ પઇ હતી.

૧૯૫૨માં પોલીસ કોર્ટ મેજસ્ટ્રેટ તરીકે તેમની નીમણુક થયેલી અને ૧૯૫૫ '૫ મે માસમાં સધન' રેટમાં ટ્રાફિક કોર્ટના પહેલા નીત્રો મેજસ્ટ્રેટ બન્યા હતા.—(સાપા-૩૨૨.)

ભારતમાં શીખયાડ

ભારતમાં વિઝાગાપટમના શીખયાડ માં હમણું દય હજર ટન સુધીની રશીમરો બંધાય છે દિલિપ પંચ વર્ષીય યોજનામાં બીજો હોંકુરતાના શીખયાડ સ્થાપવા માટે પોલો કરોડ રૂપિયાની જોગવાઇ કરેલી છે જેમાં વાર્ષિક પાંચ સો કરીગરોને સિક્ષણ મળશે. એ માટેની યોજના ઘડીને તેનો રીપોર્ટ તરુવાર કરવા માટે ધીટનની એક ટેકનીકલ એકસપર્ટની ટોળીને ભારત મોકલવાની ધીટનની ઓફરને ભારત સરકારે સ્વીકાર કર્યો છે એવાજ પ્રકાર ની ઓફર સોવીયેટ સરકારે તથા પશ્ચિમ જર્મનીની એક પેટીએ પણ આપી હતી પરંતુ કોલમોના રાજાન મુજબ ધીટીશ ઓફર લેવાની ભારતને છુટ ઠોવાથી તે સ્વીકૃત કાંધી છે.

આઝાદીની લડતની શતાબ્દી

શતાબ્દી ઉજવવા માટે નીમાયલી રાષ્ટ્રીય મધ્ય સમીતીએ જાહેર કહ્યું છે કે, હોંદની આઝાદીની લડતનો શતાબ્દી મહોલસન તા. ૧૫ ઓગસ્ટ ૧૯૫૭ના સમરત દેશમાં ઉજવવામાં આવશે. તે સમયે રાષ્ટ્રીય લડતને લખતા નાટ્યો, સંગીત, મેળાઓ અને રાષ્ટ્રીય

રમત રમત તથા ઝંડા વંદન વિગેરે કાર્યક્રમો રાખવામાં આવશે

સમીતીએ એ પણ નક્કી કહ્યું છે કે ઝાંસીની રાણી જ્યાં લડયાં હતાં અને જ્યાં મૃત્યુ પામ્યાં હતાં ત્યાં સ્મારક રચવું. ૧૮૫૭થી ૧૯૫૭ સુધી ની આઝાદીની લડતમાં જે લોકો શહીદ થયા છે તેમનું પણ એક અખીલ હોંદ સ્મારક રચાવું સમીતીએ નક્કી કહ્યું છે. ખાસ ટપાલ ટીકટો તે વખતે બહાર પડશે. આ સમીતીના પ્રમુખ ડો. રાધાકૃષ્ણન છે. સમીતી ની સભામાં પંડીત નહેરૂ અને જુના મેંચેસી કાર્ય હાજર હતા.

ગાંધી અને વિનોબાને માર્ગે

લોકભારતીના નિવાસક શ્રી નાના ભાઇ બટે નથી તાલીમ સામેની આજ ની કટોકટીબરી પરિસ્થિતિને ઊંડા દર્દ સાથે ખ્યાલ આપતાં ભાવનગરમાં કહ્યું હતું કે સિક્ષણ આને બેળાએકું ખેતર છે. અમે તે માણસ પોતાનાં મંતબે ઓમાં કેંક છે. પરિણામે પાર વિનાનો યુવવાડો તેમાં ઉભો

થયો છે. કામ કરનારાના મનમાં પણ બકડું હશે કે કુતરોનો સંભમ થાય છે. પૈસો જેમ પૈસાને જેવે તેમ આને શહેરો આપણી બધી સારી શકિતએને ખેંચી રહ્યાં છે. આને બધું રૂપિયાના તોલે તોલાય છે. જીવન ના તોલે તોલવાની પરંપરા નહ મઇ છે. તક્ષશિલા અને નાલંદાની વાલો શીખવનારા અધ્યાપકો પણ એ વિલા પીઠની સંસ્કૃતિથી સાવ નિર્લેપ રહે છે. કારણ કે નિર્લેપ રહેવાની વિલા જ એણે પ્રાપ્ત કરેલી છે. "બ્રાહ્મણ વિલા મળ્યા પછી બીજાને ન બણાવે તો બ્રહ્મરાક્ષસ થાય." આને જીવનમાં મોક્ષસ પ્રકારનાં ઉંચાં કામો માટે આંટ નથી. ત્યામ ભાવ ના, બીજાનાં કલ્યાણની ભાવના વગેરે ને હજી ય થોડાં ઘણાં હાડમાં છે તે સાચવવાં છે કે જવા દેવાં છે? સાચવવાં હશે તો ગાંધી અને વિનોબા ના માર્ગે જવું પડશે. સાધુ અને સંતોએ ચીંધેલા માર્ગે તે સાચવી શકશે.

મરીય આણું કાર્ય કરે તો તેને લાભ થાય પણ તે સમાજમાં દાખલો ન બેસાડી શકે. તવંચર મરીખની રીતે રહીને જ સોને દાખલો બેસાડી શકે. ગીતાજી કહે છે કે એકને સો અનુસરે છે.

જે ખોટી રૂઢીઓ છે તે લગનાંદિ વ્યવહારમાંથી નાબુદ કરવી..."

મ'ડળે લીધેલાં આ પત્રમાંની સારી એવી અસર થઇ છે. ઘણા બાહ્યો શરમના માર્યા ઘરપ્રતિ પ્રયાણુ કરી મયા હતા સૌથી વિશેષ બેનેએ કાલો આપ્યો હતો મોટા ભાગની બેનેએ જમણુને બદિબકાર કર્યો હતો. છતાં કેટલીક બેનેા હોંમત બેર જમી આવી હતી.

જોડાનીસખર્ગમાં લગન

ડરખનના શ્રી ડાલાબાઇ મકનજીના પુત્ર મી. ડો. અમૃતલાલનાં શુભ લગન જોડાનીસખર્ગના શ્રી ડાલાબાઇ પ્રભુદાસની પુત્રી ચિ બપમતી સાથે તા. ૩૦-૧૨-૫૬ના દીવસે જોડાનીસખર્ગના સીટી હોલમાં વેદિક વિધિ મુજબ થયાં હતાં.

એ મંબળ પ્રસંગે ડરખન કેપ, ટ્રાંસવાલ, રોડેશીયા, હસ્ટ આફ્રીકા અને સ્વદેશથી રનેલીઓ, મિત્રો તરફથી પત્રોતાર અને મૌખિક અભિનંદન તથા શુભેચ્છાઓ મળ્યાં હતાં. તે બદલ સોના વ્યકિતમત આભાર માનવો અશક્ય ઠોવાથી આ પત્રદારા સોનો હાર્દીક આભાર માનવામાં આવે છે.

સામાજિક ખબરો

[આ કોલમોમાં છપાતા ખબરો અમને વ્યકતીએ તથા સંસ્થાએ તરફથી મોકલવામાં આવેલા હોય છે. વ્યવસ્થાપક.]

લગનમાં જમણુવાર

બી ટ્રાંસવાલ ભારતીય મહિલા મંડળે જાહેર જમણુવાર અંગે મીટીંગો બરી જમણુવાર ન કરવાના ઠરાવો કર્યાં હતા. અને તેમાં સાથ આપવા જાહેર જનતાને દર્દબરી અપીલ કરી હતી. અને છતાં જે લોકો જાહેર જમણુવાર કરશે તેમની સામે વિરોધ નોંધાવી, સત્યાગ્રહ કરવામાં આવશે એવું પણ કહેવામાં આવ્યું હતું.

થોડા વખત પર થએલ લગનમાં જાહેર જમણુવાર ઘુખ ધામધુમથી કરવામાં આવ્યો હતો એની જાણ થતાં ઉપરોક્ત મંડળની બેનેા જમણુવારના સ્થળે પહોંચી અઇ હતી. અને હાર બંધ ઉભી રહી લોકોને, જાનીયા ને, સગા રનેલી, મિત્ર મંડળને જમવા ન જવા માટે વિનંતિ કરવામાં આવતી હતી. ચારેક મોડે ઉપર આ પ્રમાણે લખ્યું હતું: (૧) ખોટી યરમ ઠોડી હોંમતપુર્વક આતમાના અવાજ મુજબ અનુસરો, (૨) જમણુવારને વધુ પડતો ખર્ચ બંધ કરવામાં સાથ આપો (૩) તમારા એક ટંકના ભોજનમાં સેંકડો મરીખોનું જીવન છે. (૪) સમાજહિત ના કામો કરવા પ્રભુ તમને સહાયદિ આપે.

સાથે પત્રિકા પણ આપવામાં આવતી હતી. જેમાં લગનપ્રસંગે જમણુવાર ઉપર પૂ. ગાંધીજીના વિચારો ટાંકવા માં આવ્યા હતા. જેમાના થોડા નીચે પ્રમાણે છે.

"... હમં વિધિ આદરવાને માટે નેટલું ખર્ચ કરવું અનિવાય' હોય તેટલું જ કરવું જોઇએ. અને બચે તે ધન પરોપકારમાં વાપરવું જોઇએ કે જેથી કમણોનું બહુ યામ, ધનિકાનું પણ બહું થાય.

—'સન્ડે ટ્રીબ્યુન'ને ખબરપત્રી જણાવે છે કે રોડેશિયાની પહેલી મિશ્રભતિ સ્કાઉટ કન્ડીન્ન્ટ ઓગસ્ટમાં આ દેશમાંથી હવાઇ દ્વારા ઇંગ્લંડ જશે. સટન કોલ્ડરીડમાં મળનારી મહાન જ્યુબીલીની જંબોરીમાં એ કન્ડીન્ન્ટ હાજરી આપશે સ્કાઉટ પ્રતિતની સ્થાપનાનાં પચાસમું વર્ષ અને તેના સ્થાપક લોડ' બેડન પોવેલની જન્મ જયંતીની ચતાબ્દની યાદગીરીમાં એ ઉત્સવ ઉજવાશે

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
33 West Street, JOHANNESBURG.
MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, ડુલન જર્સી, ડુલ, બાળકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ધર વપરાશ માટે તેમજ લગનાંદિ પ્રસંગોએ રાજુગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે લાં પ્રથમ તપાસ કરવાં બલામણુ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
બોક્સ ૧૫૪૯.

સમાચાર સંગ્રહ

—વિદેશીમાં મધ્ય પ્રદેશના વડા પ્રધાન શ્રી રવિશંકર શુક્લનું એકાએક અવસાન થયું છે. એમના દેહને દીલ્હીથી મોપાલ લઇ જવામાં આવ્યો હતો, અને ત્યાં તેમને અગ્નિ સંસ્કાર કરવા માં આવ્યો હતો.

—ઈન્દોર પાસે કોંગ્રેસનું ૬૨મું અધિવેશન ભરાયું છે. એ અધિવેશનના રશાનને ઝાંસીની વીર રાણી લક્ષ્મી બાઇના નામ પરથી લક્ષ્મીબાઇનગર નામ આપવામાં આવ્યું છે. કોંગ્રેસના પ્રમુખ ટેબરભાઈ ત્યાં જતાં, એમને બંધ સત્કાર કરવામાં આવ્યો હતો. અને ૬૨ બળદેશી દંકાતા રથમાં એમનું સરવસ કાઢવામાં આવ્યું હતું. જવાહર આવી પરોચતાં એમનું પશુ બંધ સ્વામત દરવામાં આવ્યું હતું.

—ચીનના વડા પ્રધાન ચાઉ-એન-લાઇ, પાકીસ્તાનથી હાંદ આભા હતો, જવાહર એમને અમેરીકાના પ્રમુખ આઇઝનહોવર નેડે થયેલી વાતચીત થી વારફ કમી હતો. ચાઉ-એન-લાઇ મોરકો ભય તે પહેલાની આ મુલાકાત હોવાથી આ મુલાકાતને સારી પેઠે શાબ્દીય વર્તુળોમાં મહત્વ અપાય છે.

—આચાર્ય કુપલાનીનાં પત્ની શ્રીમતી શુષ્કેતા કુપલાની નેમો કોંગ્રેસમાંથી

રાજનાયું આપી પ્રભુ સમાજવાદીમાં નોડામાં હતાં. તેમો પાછાં કોંગ્રેસમાં નોડામાં છે, અને દીલ્હીમાંથી લોક સભા માટે કોંગ્રેસના ઉમેદવાર તરીકે ઉભાં રહેવાનાં છે.

—બીહારમાં નેમને કોંગ્રેસના ઉમેદવાર તરીકે પસંદ કરવામાં આવ્યા નથી, એવા ૧૦૦૦ કોંગ્રેસવાદીઓ, અધિકૃત કોંગ્રેસ ઉમેદવારની મામે સુટણીમાં ઉભા રહેવાના છે, એથી કોંગ્રેસ વર્તુળો માં આશ્ચર્ય ફેલાયું છે.

—પહેલી બન્યુઆરીએ અહમદનગર માં ૧૫૦૦૦ દરિજનોએ શુદ્ધ ધર્મનો અંગીકાર કર્યો છે, એ ધર્મોત્તરની ક્રિમા શુદ્ધ ધર્મોના આચાર્ય આનંદ કૌશલ્યાયને કરાવી છે. એમાં ૧૦૦૦ ખ્રીસ્તી પશુ હતા. એ ખ્રીસ્તીઓ પહેલા દરિજન હતા, પછી વટલીને ખ્રીસ્તી બનેલા.

—આનંદમાં યુવક પરિવદના અધિવેશનમાં મહાત્મજીના પરિવદના કાર્ય કર્તાઓએ ધાંધલ ક્યું હતું. તે પશરા બાહુ કરી હતી. એને પરિશુભે પોલીસે લાડી માર કર્યો હતો.

—બાહી ઉલોમના વિકાસ માટે ભારત સરકારે ૧ કરોડ ૪ લાખ રૂપીયાની મદદ બાહી મોડને આપી છે.

—આ વર્ષમાં પ્રેસીડન્ટ આઇઝનહોવર

વિદેશનાં ડેટબાંક રાજ્યોની મુલાકાતે ભય એવી સંભાવના વધતી ભય છે એમ વોર્શોગ્ટનનો ખબરપત્રી જણાવે છે. ખાસ કરીને ભારતીય વડા પ્રધાન શ્રી. નરેન્દ્રની હમણાંની મુલાકાતના જવાબરૂપે પ્રમુખ કદાચ ભારતમાં પશુ જશે એવી વોર્શોગ્ટનના એલચી ખાતા માં મળ્યુત માન્યતા પ્રવર્તે છે.

—મોઘી આદાર અને તે મેળવવાની મુશ્કેલીના ભીષે ખલોમક્ટીનનું શુ એકાદ વર્ષમાં સિંદ વિતાવું બની જશે. સિંદોનો મુખ્ય ખોરાક ગધેડાનું માંસ છે જે થોડા વખત પછી મળી શકશે નહિ. હવે માત્ર છે એક સહવાડિયાં ચાલે તેટલાં મધેડાં છે તે પછી મળવાં અસંભવિત છે. આમ બનશે ત્યારે સીટી કોલોન્સીલને સિંદો વેચી દેવાનો વિચાર કરવો પડશે એમ ટાઉન કલકિ શ્રી. ડી. પી. રૂપામડે કહ્યું હતું.

—પ્રેસીડન્ટ આઇઝનહોવરની મીડલ ઇસ્ટ સંબંધી સુચિત પોલીસીને ટેકા આપતાં વોર્શોગ્ટનમાં ફોરીન એફેર્સ કમીટીના પ્રતિનિધીઓ સમક્ષ જોષાતાં અમેરીકન સેક્રેટરી ઝોફ રોટ શ્રી. નોહન ફોરટર ડલસે કહ્યું હતું કે રશીયનના હાથમાં ને મીડલ ઇસ્ટ અયું તો તેઓને ભારેમાં ભારે વિભ્ય મજબો અણુઓ કારણુ કે એની અસર થી તેઓને પશ્ચિમ યુરોપ વખર લગાઇ એ મળી જ રહે.

—વિનોબા બાવેને ગ્રામદાન પ્રવૃત્તિ અંગે ૧૪ પ્રાંત પૈકી ૧૨ પ્રાંતમાં ૧૫મી ડીસેમ્બર સુધીમાં ૧૭૭૪ ગામ ડાનું દાન મળ્યું છે જેમાં ૧૫૭૫ ગામડાં મારીસા પ્રાંતમાંથી છે. એ પૈકી પછાત અણુતા કારાપુટ જીલ્લો મોખરે છે જેમાં ૧૨૨૬ ગામડાં મળેલા છે. ઉત્કળ જૂદાન મજ સમિતિદારા કટકમાં થોળયેલી અખીલ ભારત એગ્રીકલ્ચરલ અને ઇકોનોમીક ડેવલપ્મેન્ટમાં આ વિમત બહેર યથ હતી.

દષ્ટિ તેવી સૃષ્ટિ

એકવાર ભગવાન શ્રી કૃષ્ણે દુર્યોધનને કોઇ ગુણવાન માણસ શોધી લાવવા કહ્યું. થોડી વાર પછી દુર્યોધને પાછા આવીને શ્રી કૃષ્ણને કહ્યું કે, "મને તો એવો માણસ ક્યાંય દેખાતો નથી. બધા જ દુર્યુધથી ભરેલા જણાયા છે." પછી શ્રી. કૃષ્ણે યુધિષ્ઠિરને કોઇ અવશ્યુષી માણસ શોધી લાવવા કહ્યું. થોડી વાર પછી યુધિષ્ઠિરે આવીને કહ્યું, ભગવાન! મને એવો માણસ ક્યાંય પણ દેખાતો નથી. બધામાં જ કોઇને કોઇ સહયુજુ રહેલા જણાય છે" જેની જ્વી બાવના હોય તેવું જ તેને સૃષ્ટિમાં દેખાય એવો મન નો સ્વભાવ છે.

ધી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કુંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે

આગ અકસ્માત તથા દરીયાઈ માલનો

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાનું કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિમત માટે મળો અથવા

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોક્સ નંબર ૪૭૬ — હરબન.

ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWEETMEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

* * * *

આખો દિવસ વેલ્ટેરીઅન ભોજન મળી શકશે.

* * * *

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણુંની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

હોલ શુભ પ્રસંગે ભાડે મળી શકશે.

* * * *

બોર્ડીંગ અને લોહંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડરોને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામાં આવશે. હાલમાં તે માત્ર પુરૂષ વર્ગને જ લેવામાં આવશે. ઓરડાઓમાં નહુ' અને આધુનિક ઢંચણું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અમર તે દેશમાંથી આવતા ઉતાડાઓ માટે કુટુંબને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

અમે દેશી સેવરધની ચોપારી સેકેલી, અને કાચી તેમજ ઘાણાની દાળ, ખારેક, પિસ્તા, અને ચારોલી, વિગેરે રાખીએ છીએ.

* * * *

ઘરનું આથેલું અથાણું અને સારી જાતના પાપડ હંમેશાં તઈયાર હોય છે.

* * * *

ઝોર્ડરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

પ્રાઈસ લીસ્ટ માટે લખો.